

ELŐFIZETES:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitór sor 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvadá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kolerával spekuláló ujságok és a pártok.

—é—. Hogyan? — kérdi az olvasó — hát ilyenek is lehetnek nagy Magyarországon? Hát bizony fájdalom, de úgy van.

Az ország északi részében fellépett e hó elején a kolera, s azóta szörványosan terjeszkedik. Nem rohamos, nem intenzív: minden tapasztalás arra mutat, hogy az elővigyázati és fertőtlenítő rendszabályok, ha vaskövetkezéssel keresztilvitetnek, utját állják, gyökerestül megsemmisítik. A belügyminiszter, Hieronymi pedig épen arra termett ember, a kinek semmi tekintet nem ismerő, csak a közjót szem előtt tartó erélye kezesség s pedig teljes értékű kezesség arra, hogy e rendszabályok még a mostani korhadtt közigazgatási apparátus által is foganatosíttatni fognak. Erélye nem tűr hanyagságot, ellenmondást, de ahol ez mutatkozik, villámgyors pallosként csak le annak tövére, mint ahogyan azt a Jászkun-Nagyszolnok megyei alispán s a szolnoki polgármester esete bizonyítja, a kik renitencia s hanyagság miatt könyörtelenül felfüggesztettek állásaiktól s fegyelmi eljárást kaptak nyakuk közé. Ez erélyes miniszter szeme folyton oda-vigyáz a kolera által meglepett helyekre, vigyázza utját, természetét, szakértő közgei mindenütt ott teremnek ahol szükség van rájuk, minden segélylyel és elnyomó szerrel, melyet csak a tudomány mai előhaladt állása s a korlátlanul rendelkezésre bocsátott anyagi eszközök biztosíthatnak. Ennek tulajdonítható, hogy ha a kolera területileg terjed is ma még szörványosan — ami siralmas közegészségi intézményeink s ázsiai hanyag közigazgatásunk mellett nem csodálható — de intenzivításban veszt, sőt ott, ahol föllép, ki is irtatik. A néhány hava kormányon levő Hieronymi nem oka közegészségügyi intézményeink és közigazgatásunk rosszaságának — ezt még a legelvakultabb ellenzéki sem meri állítani — de hogy

e rövid idő alatt is már erélyesen tesz mindketőtől, azt az ellenzéki sajtó is elismeri.

Igy állván a dolgok, csakugyan nincs ok nyugtalanságra; Hieronymi, amely elhatározott vasakarattal óriási lökést adott a főváros közegészségügyi javulásának a kaposztásmegyeri vízvezeték gyors megteremtésével, épen oly gyorsan és üdvös hatással fog eljárni e téren országszerte. A lapok ezt elismerik, épen azért elhatározták, hogy tartózkodnak a bizalmatlanság fölkelésétől, a veszély kiszínező-túlzásától, mely csak a közrémületet idézhetné föl, s ezzel a kolera terjedésének az utját egyengetné.

Van azonban pár hirlap, melyek ezzel egyáltalán nem törődnek. Előttük nem a közérdek a fődolog, de a többiekkel szemben diadalmal versenyüknek anyagi magánérdeke. A becsületes sajtónak ily időben az a kötelessége, hogy a közönséget megnyugtassa, a veszély elleni órendszabályokat ismertesse s míg a közhatóságok működését éber figyelemmel, ellenőrzéssel kíséri, ennek hasznos eredményét a rémület fölkelésével ne akadályozza. Am ezen pár lap erre ügyet sem vet; tág torokkal kiabálnak, válogatás nélkül közlik iskolájukban dresszázott lelkiismeretlen levelezőik hazug tudósításait csak azért, hogy a förtentt közönség így kiáltson fel ijedtében: ez csak a derék szokimondó, minket megmentő ujság, erre fizessünk elő!

S fájdalom, de e nemtelen üzleti spekuláción kívül a politikai pártérdek is hámos lovat akar a kolerából formálni diadalra törő szekere elé. A közhangulat nyugtalanítására, a kormány elleni bizalmatlanság fölkelésére a kolera nagyított híresztelése is alkalmas dolog, ha már a sovinstá hányí-veltség, a nemzetiségi veszélyt túlzó agyarkodás, a hadsereg elleni hajsza, s az ez elemek összetételéből a kormány ellen mesterségesen formált s terjesztett bizalmatlanság nem elég szolgálatot tesz. Mit törődik a hatalomra éhes pártérdek azzal, hogy mily óriási károkat okoz az

országnak, kivitelének, forgalmának, az ország pestises hire-keltésével, — a csehek ez ürügy alatt már meg is kezdték agitációjukat a magyar gabona- és liszt-behozatala ellen — a pártérdek ez emberei előtt az a fődolog, hogy ők juthassanak a hatalom „husos fazekai“ mellé, melyeknek zsiros voltáról oly csábító képet fest kiéhezett fantáziájuk; mit törődnek ők azzal, hogy ha aspirációjuk az ország legfontosabb érdekeinek mérhetlen károsodásával valósulhat is meg?!

E hirlapok megérdemlik a tűzbevetést, de a hátuk mögött álló lelketlen pártoskodók sem érdemlenek a közmegevetésnél egyebet.

Közoktatásügyi miniszteri rendelet.
 Nem kevesen valának eddig az érettségét tevő ifjak között olyanok, akik a nyolcadik osztály sikeres elvégzése után az érettségi vizsgát sikeren nem állották ki, hanem egy teljes évre vissza lettek vetve. Az ilyen pórul járt studiozások rendszeren megismételték önkéntesen a nyolcadik osztályt, s aztán újra próbálkoztak. Megtörtént azonban, hogy a második évben megbukott már az osztály vizsgán egy-pár diák s ezen új osztálybizonyítvány folytan érettségi vizsgára nem bocsájtattak, habár a megelőző évi kielégítő előmenetelről szóló bizonyítványnak is birtokában volt. Ezen mindenesetre sajátos helyzet elkerülése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter most 19649. számú rendeletével meghagyja, hogy az ilyen önkéntes osztályismétlés évében a tanulók nem osztályozandók és nekik bizonyítvány nem adandó.

Bélyegmentesség a jelzalogkölesönök átváltoztatásánál.
 A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a jelzalogkölesönök átváltoztatásánál törvényileg megadott kedvezmények feltételeinek igazolásához szükséges s a bejelentési beadványhoz mellékelt telekkönyvi kivonatok erre a célra feltételenen bélyegmentesek. Önként értetik azonban, hogy ez a cél a kiállításnál a telekkönyvi kivonaton szabályszerűen kintintendő s hogy az ily kivonatok más célra nem használhatók.

A népoktatás reformja.

A N—ből vesszük át a következő nagyérdékű sorokat:

Leckéztetni sok ember szeret, tanulni kevés. Egész politikai életünk nagy részben abból áll, hogy egymást leckéztetik azok az emberek, akik legkevésébbet tanultak. A kormány leckéztetésére pedig mindenki hivatottnak érzi magát. Legtöbb

A „BÁCSKA“ tárcája.

Égy bohó fiúról.

Soha se járt útra idegenbe, messze,
 Lakatlan vadonba, a világtól rejtve,
 Oda vágyom vágyva —
 Zúgó patak mellé, fenyveseknek alján,
 A hol kisírhathnám, elpanaszolhatnám,
 A mi telkem bántja.

Monának egy mesét vadon madarának,
 Susogó szellőnek, fa rezgő lombjának,
 Egy bohó fiúról —
 A dal bölcsőjénél eget szárnyalt fennen,
 Egy szétfeszelt fényes álom a jelenben
 Verőfényes multból.

Hogy azután járt-kelt szabad szárnyra kelve,
 Gyönyört hajszolva csak, mint gondatlan lepke,
 — Körül jó barátok.

Szakadt a vonó, húr, a billikom csengett,
 S amikor kiürült, ők is elszéledtek,
 — Tisztán mégse látott.

De mintha az útra fény derülne lopva —
 Virágot teremne kóró száraz bokra,

Minden illatárba —
 Remegett, a mikor szerelkeket mondott,
 S hogy szembe kacagta a merész bolondot
 Az a szöke lányka.

Céltévesztett úton, azon is csak félig,
 A többit biztatók szavai kísérik,
 Ó elmarad messze —
 Üzentet utánuk gyors szárnyú madárral,
 Szálló felhőt szőlít: vigye el magával
 — Nem kap feleletre.

... Nem is mese tán ez... de nekem a sorsom,
 A nehéz keresztet én viselem, hordom
 Erőtlen, fáradtan —
 Sehöl egy kebel, mely megértse fájdalmam,
 Melyre lázas fímet pihenésre hajtsam,
 Multam elsírássam!...

Polczner Árpád.

A LEGKEGYETLENEBB ORCHESTER.

— Humoreszk. —

(Kiválóan orvosnövendékek és hóhérijelölteknek ajánlva.)

„Oh egek!
 De nagyok a legyek!“

Van-e alkalmatlanabb, de sőt van-e krudélisabb kreatúra a kontinensen, mint a közönséges, de szemtelen házi légy? Bizonyára nincs. Izgékony vérű, halhatatlan Petőfinket is „kutyálter infesztálhatta“ egykoron az a solo musca malitiosa, akitől fölháborodva írja, hogy:

„Istentelen legye,
 Ingerkedik velem!“
 Majd a csibukra tömő kölyökre parancsol reá költői dühében, stentori hangon oda kiáltván:

„Kergesd el, a kutya
 Ott ül a füleml!“

Hej, szegény maltraitirozott lánglelkű költő te! de mások ma a mi szemtelen, vakmerő legyeink, mint azok a félszad elöttiek! Bezzeg izenek-mozognak ezek, akár a dörzsvillanygép bodza-bábjai; nem úgy, mint ama meglantolt, poétikus füleden sütkérező „solo“ muszka! Ez a „kölyökhözött vad bogár“ vagy nagyon gálánt, vagy legalább is véghetetlenül toleráns lehetett, ha csak át nem szellemült költői büszke fejeden!

Hiszzen ha csak a fülem karimájára szállna pihenni, hát hagyján. Belakkozom a fülkagylóimat kollódiummal vagy arambérgával, aztán koresolyázhatna ott a glacién, akár a hidegvérű turisták a — szilicei jégbarlangban. En bizony még a füleml bojtját se mozgathat meg bele. Oh, a mostani nemzedék, az ez időszerinti legyek nem ilyenek. Egészen más genre-ek, más raçe-ok ezek a mi falusi legyeink! De legkívált a gajdobrai impudensek, akik tele szíván magukat a bűzös „banaf-tó“ eleven iszapjából, gordonkázva száguldnak be a csendes falu házsorai közé, honnét magna vagantur caterva poros celláinkba rontanak, kémeleve fürkészvén verejtékes ábrázatunknak természetes nyilatáit.

Egy csepp okom sincs elitélni a vérengző Diokleciánt, aki dalmáciai tuskulánmában az ő krizmás fejét kinzó legyek éhes potrohára gravírozta fejedelmi nevét — nefelegtül. No, ami ezeknek a szárnyas kruciátoroknak a megtorturálását illeti, hát tul teszék én ezer Diokleciánon is egyedül egy magam. En például karbol-, meg kénsavba, aztán arzén-, meg sztrichninbe mártom előbb tolla... akarom mondani gombostűmet és úgy stilyesztem a féktelen dühvel neki vadult és szilaj rohammal néger arcomon száguldó légyecsoportok potrohaiba, már tudniillik azokéba, melyeket foglyokká ejtenem sikerüledeett. Hanem borzasztó is az, amit ezek elkövetni merészek velem!

Rendkívüli föladatot vállaltam magamra, még ha

Beirások

delmi középiskolájába... iskolában a beirások... napján eszközöltetnek... és javító vizsgálatok... iskola első osztályába... gymnasium, real, vagy sikerrel végezték el, a 14 évesek és az emleke... előadott tananyagból... vizsgálatot. Intézetünk... ur — a vallás- és köz... őrölég — 1890-ik évi... 1889. sz. rendeletével... helyezte, a nagyméltós... egyetérten a cs. és kir... 1890. évi április 22 én... egy éves önkéntességi... gymnasiumok- és főre... zombori kereskedelmi... bármely kereskedelmi... főreltanóval és form... ugyanazon kedvezmény... középiskola. Az intéze... végén a vallás- s köz... miniszterek biztosai te... tesznek. Az érettségit je... kereskedelmi pályán ki... sítéséről szóló 1888. évi... alkalmazást nyerhetnek... szakpályákon: a) a pos... főtiszt, tiszt és gyak... szaknál (18. §.) mint kö... tali tisztviselő, köztörve... tárnok, ellenőr, könyvve... hidaknál pénztárnok és... §.) mint előnévelés... lottó igazgatósági hivata... mint zálogházi igazgató... ellenőrzési számtiszt; e... miniszterium 1881. évi... alapján lehetnek vasut... a tiszt tanfolyamokba;... erdészeti, bányászati... pályára is lehetnek. A... a vidékiek 20 frt, mely... lefizethető. Ezenkívül 12... frt, ifjúsági könyvtára... gényorsru, jeles előmene... ségben részesülnek. Min... irfalsági vagy szóbeli me... lágosítást s szívesen ajná... családokat, melyek tanul... A helyek megválogatás... igazgatóság arra is, hog... gyar, német és szerb o... után otthon is — köny... Pályázat. A vá... teri állásra pályázat van... határidővel. Így tehát... második felében megta... megválasztják az új po... Kötésére mért... tiszta német ajku közép... községi jegyző indítvány... és a jövőre való tekint... hogy iskolában az eddigi... helyébe, a magyar tan-... meg. — Késztelentül... jk, hogy kellő eredmé... Koncert. Rügyicá... tanító vezetése mellett... primadonnája a szép Fi... közreműködésével egy ig... lepte meg a helyi és... szereplőnek — a kik... helyüket, — bőven kijut... szívesen a nemes törekvé... is, a mi a közönség rész...

választmány, lótenyésztő bizottság és loverseny intéző... ág. hiv. év. egyház f. hó 13-án az új zsinati törvények... megadótatását az egyenes adó alapján határozta el, ha... meg is választotta egyházi tisztviselőit, nevezetesen... megadótatását, pénztársát, gondnokát, egyházi tanács... iskolaszékét és eskült. Az ezután következett egyházi... egyházi felügyelőt elhangulag a község közszerzetben... álló jegyzője Szmba Kálmán ur választatott meg, a ki az... az év esperességi közgyűlés óta esperességi törvény... társa f. hó 20-án ment végbe s így Szent-István király... napjának megtünepelését kötetten össe s így valóban lé... lékekkel ünnepe vált. Az istentisztelet következőképen... folyt le: Az oltári ima és a szentírás szöveg felolvasása... után először az egyházi felügyelő, azután a többi egyházi... tisztviselő tettek le az esküt. Az ezután következett... egyházi ének elhangzása után Bierbrunner Gusztáv helybeli... ev. lelkész a szövekre lépett s igen szép, hazafias... szavaira: „Gondolnod kezdék a régi napokról és a mult... Te cselekedetedről és szölok vala a Te dolgaidról, mondván: „Óh Isten, a Te utad szentégség.” Ezen szavak... alapján elragadóan kimutatta, hogy azon utak, melyeken... isten e haza népét, az ev. egyház hivat, az ó-kéri egyházközség volt és jelen tagjait vezette, szentégségek... Ekesen esztette, hogy ezt azon honpolgároknak is kell vallaniuk, kik e haza nyelvét még nem beszélik töké... letesen, mert ezek is tudják, hogy ezen áldott, drága hazában oly életlik van, melynél jobb az egész föld... kerekcségen nem létezik. Hogy azon külföldi fajrokonak, kiktől apák elválván, ide telepedtek, irigységgel vá... gyódnak oly élet után, minőben mi itt részesülünk. Mindezt arra int bennünket, hogy ezen haza hű polgárai... legyünk és hogy áldjuk a mindenható istent, ki atyai kegyelemmel oly szentégség utakon vezértel minket, hogy e haza polgárai lettünk. A német ajku közönség... mely ábitással hallgatta a szép beszédet és az egész... fűnnepely mely hatással volt reá. A hol így tanítattik a nép a szövekről, ott hazaelenes ábrándok nem keletke... A zombori m. kir. állami főgimnáziumban a tanulóknak az 1893—94. tanévre felvétele f. évi szeptember 1., 2. és 4-én eszközöltetik (d. e. 8—12 óráig): a) az iskolai; b) születési és c) első, illetve újratalni bizonyítvány alapján. Szeptember 5-én d. e. lesz a „Veni Sacte”; d. u. 2 órakor pedig a rendes tanítás veendi kezdetét. A felvételi, javító, pótló és magánvizsgálatok augusztus 31-én d. e. 8 órakor fognak megtartatni. Az évi tandíj 30 frt, (1893. június 10-én kelt 58.636. számú miniszteri rendelet); az I. félévi 15 frt a felvételtől fizetendő. A felvételi díj négy frt. Ifjúsági könyvtára 50 kr, évrégi értesítőre 50 kr, ének-tanításért 1 frt egész évre, a zenetanításért pedig havi 2 frt fizetendő. A gyorsírás és a francia nyelv tanítási díja később fog megállapíttatni. Az V. osztályba belépő tanulóknak szülője (gyámja) köteles kijelenteni, (Rendtart. 7. §.) vajjon fia (gyámoltja) az 1890. évi XXX. t. c. értelmében fogja-e tanulni a görög nyelvet és irodalmat, avagy e törvény 2. §-ban megnevezett más tárgyakat, melyek a következők: a) a magyar irodalom bővebb megismertetése kapcsolatban a görög remekírók műveinek ismertetésével (magyar fordításban) s a görög irodalom és művelődés alapvonala; b) a rajz (mértani és szabadkézi elemekkel), mely tárgyakra az illető tanulóra nézve kötelezők. (Törv. 1. §.) Az a tanuló, a ki ezekben a tárgyakra (2. §.) nyert rendes oktatást, ha bár le is tette az érettségi vizsgálatot, a tudomány-egyetemnek hittudományi karára, vagy nyelvészeti, bölcsészeti és történeti szakosztályaira nem bocsátható. (5. §.) Ha azonban a görög nyelv és irodalomból pótló érettségi vizsgálatot tesz s azt sikerrel kiállja, az egyetemnek bármely karára felvehető. (1883. évi XXX. t. c. 26. §.) Zomborban, 1893. évi augusztus hó 21-én. A magy. kir. állami főgimnázium igazgatósága.

népoktatás reformjának napirendre kerülésével, az ezelé összefügő ezer és ezer szakkérdés nyilvános megbeszélés alá került s ezzel a reform érlelődött. A gyökeres orvoslást jobb időkre kell hagynunk, midőn egyszermind az állam több pénzével siethet a népoktatás emelésére. Mert a népoktatás reformja is legfőképen pénzkérdés. Ha a törvényhozás ugyanis szélesebb körű fölhatalmazást fog adni a közoktatási kormányának az autonóm testületek iskoláival és tanítóival szemben, egyszermind kellő pénzert is kell rendelkezésére bocsátani, hogy minden veszélyeztetett helyen állami iskolákat állíthasson föl. A mai pénzerő és a mai munkaerő mellett a közoktatási kormányának igazságosan senki sem tehet szemrehányást a népoktatás hiányáért. Mert a kik tudják, hogy a kultuszminiszterium egész népoktatási szervezete, Szathmáry György miniszteri tanácsostól elkezdve a legfiatalabb tanfelügyelőig mily emberfölötti munkát végez, különösen most, hogy a kisdédővási törvény is végrehajtásra vár; azok az elért eredményekkel nagyon meg lehetnek elégedve s azok jól tudják, hogy gyökeresebb reformalkotásokról, az egész népoktatási adminisztráció létszámának emelése nélkül beszélni sem lehet.

Ujdonságok.

Szemlelő. Sándor Béla főispán a vármegyei főorvos kíséretében a kolerajárvány által meglepett tisztamenti községekre utazott, hogy ott a közegészségügyi intézkedések pontos foganatosításáról meggyőződjék.

Személyi hír. Szigetszentmiklósi Bakonyi Károly szegedi honvéd ezredes dadárparancsnok tegnap az esti vonattal városunkba érkezett, hogy a zászlóalj fegyvergyakorlatai felett szemlét tartson.

Mezőgazdasági helyi bizottság. A földmívelésügyi miniszter az országos kiállításnak a vármegyére és az annak területén lévő törvényhatósági városokra kiterjedő mezőgazdasági helyi bizottságába, melynek elnöke a vármegye főispánja, kinevezte tagokul: Balázs Vince apatini kincstári erdömestert, Drescher Ede országgyűlési képviselőt, Dungserszky István földbirtokost, Fernbach Antal nagybirtokost, Konyovits Jusztin földbirtokost, Koczkar Zsigmond és Latinovits Pál gazdasági egyleti alelnököket, Leibach Péter nagybirtokost, Neszmírak Ferenc gazdatisztet, Poppovits Dusan főszolgabíró, Piukovits József és Róheim Károly nagybirtokosokat, Schmausz Endre gazdasági egyleti elnököt, Szalay Károly földbirtokost, Széchényi Emil gróf nagybirtokost, Széchényi József törvényeszéki elnököt, Szemző Gyula nagybirtokost, Trischler Ferenc földbirtokost, Turkovits Zsigmond tisztartót, Városi Károly műmalmi igazgatót, Weismáhr Mihály uradalmi igazgatót, Vissy József főszolgabíró, Vojnits Dávid és Vojnits Simon földbirtokosokat, ifj. Vojnits István főszolgabíró, Zákó Milán országgyűlési képviselőt és Zsóter Andor földbirtokost. A vármegye főispánja ezen helyi bizottságot a jövő hó folyamán fogja alakulól illesre összehívni.

Pótlóvizsgálatok. A szegedi tankertület területén a pótló és javító érettségi vizsgálatok a szegedi főgimnáziummal f. évi szeptember hó első felében fognak megtartatni és pedig a vizsgálatok irásbeli része szeptember hó 1-én, a szóbeli része szeptember hó 7-én.

Uj gör. kel. plébános. Martonson görög kel. plébánossá az ottani adminisztrátor főtisztelendő Jószyti Mladen lett örjási szótöbbséggel megválasztva, kiben a hitközség derék lelki pásztorát, a község pedig egy valóban intelligens, és hazafias érzelmű lakost nyert.

Meghívó. A „Gazdasági Egyesület” folyó évi szeptember hó 3-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az ig-

leckézetésnek épen a közoktatási kormány van kitéve azok részéről, kik a tanügy iránt legkevésbé érdeklődnek.

A tanügyi dolgok iránt ugyanis jóformán senki sem érdeklődik, sem a parlamentben, sem a sajtóban. De ha mégis szóba kerül egy-egy közoktatási kérdés, a leckéből kijut azoknak, kik elég szerények a közoktatás érdekében csendben dolgozni.

Most, a tanítók és tanfelügyelők budapesti gyűlése alkalmával, a népoktatás ügye került szóba s természetesen megkapta a leckézetést a közoktatási kormány a sajtó egy részétől, míg azonban más részről — s ezt elismeréssel kell kiemelnünk — dicsérettel emlékeztek meg Csáky Albinról, a tanfelügyelői kongresszus alkalmából.

Abban a nagy reform-mániában, mely ma járványszerűen dühög a közvéleményben, napnap után újabb és újabb kérdést vetnek föl s újabb és újabb reformnak sürögő megoldását követelik a kormánytól. Nem csoda, hogy a népoktatás reformjának jelszava is divatba jött; csak attól félünk, hogy ezt is majd csoda-módra, rög-tön követeli a közvélemény, mint a közigazgatás reformját s az igazságszolgáltatás ujáteremtését.

Valóban kapóra jött a tanfelügyelői kongresszus, melynek lefolyása fényesen illusztrálta, hogy mily rendkívül sok fontos és igen kényes kérdés vár megoldásra a népoktatás terén s hogy a népoktatási törvény revizióját mennyire megnehezítik és késettetik ezek. A 68-iki népoktatási törvény alapos módosítását mi is rég sürgettük, a nemzetiségi törvénynek pedig épen a nemzeti közoktatás érdekében való hatályon kívül helyezését jóval előbb sürgettük, mint mások; de sohasem képzeltük, hogy ezt a reformot egyik napról a másikra létesíteni lehet. S különösen a mai viszonyok között kell türelemmel várunk, mikor a felekezeti és nemzetiségi érzékenység annyira tul van feszítve.

Mert legyünk őszinték. A népoktatás legnagyobb bajai a felekezeti és nemzetiségi tanítók között eszlehetők. A népoktatás reformja nálunk nem tisztán tanügyi reform, hanem legfőképen politikai akció kell, hogy legyen. Népoktatásunk mai szervezete ugyanis nem biztosítja kellőleg a magyar állam és az állam-nyelv jogos érdekeinek kellő érvényesülését. E szervezettel szemben nemzedékek nőnek föl, melyek az iskolában nem sajátítják el az állam nyelvét, sőt gyűlöletet tanulnak azzal szemben. A tanfelügyelők kongresszusának is az volt legfontosabb része, mely e kérdéssel foglalkozott, de a megoldásra konkrét javaslatot az sem tudott nyújtani.

Népoktatási intézeteink egy részével szemben a közoktatási kormányának valóban drákói szigorral kellene eljárni. Nem csak népiszkolákat és néptanítókat, hanem egész tanítóképzőket és egész tanári karát is be kellene, hogy zárasson, — ha a törvény eszközökét adna a kormány és közegei kezébe s nem nyújtana annyi kibuvót a felekezetek és nemzetiségek számára. De az a főkérdés, hogy vajjon a mostani viszonyok alkalmassak-e arra, hogy a törvényhozás a kormánynak ily drákói rendszabályok alkalmazására fölhatalmazást adjon?

Ma meg kell elégednünk azzal, hogy a

csak schematic kísértem is meg leírni kin-kamrámat, melyben nap-nap után gyötörnek ezek a kegyetlen légy-madarak!

csak makroszkopikus kiadása vala a mi kánikulai légyregimentjeinknek!

A gordonka-művészek által teremtett „gyebenna saison“ azonban csak a nyár derekán veszi kezdetét. Ekkor amennyire kinzók, annyira utálatosak ugy a falusi, mint a piaci legyek egyaránt. Hát hogy eltűröl kezdjem, van énekek itt a falusi magányomban egy zseni... azaz hogy... egy zsémbelődő, de véghetetlen jölelkű tantám. Ha nem volna neki „muszáj“, hát a „légynek se vétele!“ Evvel az öregapámnak a testvérgubavál minden évben egy fertályesztendeig — épen a legmelegebb nyári időszakban — engedhetetlen baragot táplálak. Nagyon utálja Sára nénem a legyeket, pedig hát ő a hivatalos „persecutor muscarum“ és tiszteletbeli Kozarek — egy személyben! Persze ex specialis mandato. Annyira van vele az agg Pythia, hogyha a régi huszonnyeg csolos lécszegű vadászeszmám bosszu szárát légyecsapónak átídomított gépezettel a narancsárgára festett falra téglazza az inzurgens muszkasereg háigazdagg generalisát, nemkülönben kacér markotányosnőit: hát még a vacsorát is elengedi a „mámszó“, nem hogy az ebéd akaródnék neki. Tizenkét órától délután negyig a nagy diófa mögötti árokban gyötöri magát, annyira szenved szegény. Pedig hát az a falmarázolt 4—5 tuat „legymadar“ — közvetve bár, de — csak szaporítja kinjaimat, mert csökkénvén haláluk által a muszkáknak egymásközi talongása, a troup ok szabaddabban, könnyen lengve törhetnek verejtékezett koponyámra, kismemelt áldozatukra. Hanem a tantikának ez a megszokott étvágytalansága kézzelfogható haszon az én szerény háztartásomban. Denike nagy nyereség ám az — könyörgöm szépen — ha egylegl kevesebb az — evő. Ugy sincs igen mielő, mert ha volna, hát bizony szívesen fölmenteném a hóbérmunka inhumánus kötelesege alól. Nekünk bizony — mi títés-tagadás a dologban — van olyan kántorbójtó napunk is minden héten — pedig nem is egy, de se kettő — hogy a máskor limbusi könyhámat jégveremnek használhatnók, annyira leltül a zérus pont alá. Nem látja az még a gyujtótát se, nemhogy a — parazsat. Ennek a gyakori Tannerkosznak pedig az az exegesise, hogy önnemagannak

is vagyón egy gyöngő oldalam, jóllehet ez egészen más természetű, mint amilyen a Sári tantikámé. Ha nem jól meg példának okáért az üzlet, vagyis ha kevés a „Hab und Gut“, akkor én egyet gondolok, de nagyot. Csináljunk — mondok — „kántorbójtó“, meg „vigiliát“. Történik vala pedig ez a következőképen: délelőtt a tantikával palacsintává gyurakot vagy öt tuat legyet, annak a „Kniestiblinek“ a nyelvél, a melyik tavaly még párna-heja volt a Sanyó kocisnák és a melyiknek a párját harmadfél forinton vette meg Kőringer Laci, a gajdobrai kovács — futjátónak. Mikor aztán a tetszhalálba esett calcedon-bőrű Xanti... akarom mondani tantikámnak megmutatom a Csőreg Andris diófáját, hogy a többi ő már tudja, mi történjék vele, akkor előkajáltam a Moslékos Erzsókot a csempé kapával, hogy kipucolassam vele a pincében az átalag fenekét. A tapintatos eseléd már tudja mire való ez a műtét, még a régi praxishól. Gyönyörű viola-kékemellű Fáraó-bébkákat kapartatok elő a leányzóval — a boroshordó alól. Vagy ötvenet helyében agyonnyuztak vele, aztán letudtuk a vacsorát is, nemhogy az ebédre fájna a fogunk. Még a másnap reggeli „frütkők“ se igen izlik, annyira van tőlük a — belső alkotmányunk. A sintér funkció után a megundorodott hajadon támolyogva döcög az udvari kupac mögé, ott összegömbölyödik, mint a lekváros gombóc, aztán olyanfele kiletemt nyer a „miserrima pariah“, akár a — kifordított burka.

Hanem igaz, hiszen én még mindig nem irtam le muszkákkal vatirozott csarnokomat. Estefelé — ha a nyomasztó hőség szűnni kezd — ritkán hagyom el szerény lakásomat. Midőn a napi fáradalmaktól izzádtan, tikkadva belépek igénytelen hajlékomba, véghetetlen dörmöbölés üti meg ribiszke-piros fülemét. Nyomban 4—5 groupe, vagy ötven példány egy csoportban, karöltve lejtik légtáncukat, és vakmerő attentátummal egyenesen haragos ábrázatotnak félig simára köszörült néger bőrmézere rohannak. — Vacsora után, — ha tudniillik nincs vigilia — állapozom kedvenc hírlapomat, a „Pesti Napló“-t, de nem szabadkézből ál, mert az indulat hevéttől reszkető karoknak gyári munkát kell végeznük, úgy handa-bandázok velük, akár a Sára nénem motollája,

hanem kótartóra helyez és úgy böngészgetek ele-méltán megilletőket. Ugy fejelegyára zuditott döng kifakadások az intolerabli Megindul most fajrokonai generis et speciei“, és K-fuvalazza, — már ki hogy periferiáját. Erre megkezd-mely alatt redesen én ma Kimerülve, végre lefözve é Most nyugágymba vetem lis recipiens alba nyeműzű langlé“-szerkezet, zárható, a netán benrekedt kémesé. Ez a prophylaktikum fölé gyitlen harcokok megzavá. Viredatkor aztán bosszu kipányvázott fátýol szöve-mig végre a megrohans-jukat csak hét óra köré midőn az úgyesen össe-készülök. Ekkor 10—20 k-tust intéz elennem. — Z-körültem, miként a raj k kibontakozni látszanak eg-kállamba rejtekezik, hogy tetemet. Ott aztán az a í-gatja a gondozott rendezke a sötét tömkelegbe készü-hogy ott agybontó munkáj a negyedik, meg ötödik eg-és az alsúlykony szemhéja-váljam tarantella táncukat-lehet. Bizonyos kihívó ele-nemzeti muzium igazgató-méltó szagszervelemek kö-bársonyszerű nyálhártyát-rongyjaival: tunnel-furó ma-kodik. Különös passzió! K-a szomszédos ortrdregbe:

Melléklet a „Bácska“ 67-ik számához.

Beiratások Zombor szab. kir. város kereskedelmi középiskolájában. A zombori kereskedelmi középiskolában a beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-ik napján eszközöltek. Ugyanekkor fognak a felvételi és javító vizsgálatok megtartani. A kereskedelmi középiskola első osztályába oly tanulók vétettek fel, kik a gymnasium, real, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el, vagy pedig oly ifjak, akik legalább 14 évesek és az említett iskolák négy alsó osztályában előadott tananyagból jó eredménnyel tesznek felvételi vizsgálatot. Intézetünket a nagyméltóságú belügyminiszter ur — a vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértéssel — 1890-ik évi január hó 5-én kelt 80816. ex 1889. sz. rendeletével a középiskolákkal egy rangba helyezte, a nagyméltóságú honvédelmi miniszter ur pedig, egyetértve a cs. és kir. közös hadügyminiszter ural, 1890. évi április 22-én kelt 17720. sz. rendeletével az egy éves önkéntességi kedvezmény tekintetében a főgymnasiumok- és főreáliskolákkal egyenlővé tette. A zombori kereskedelmi középiskola tehát egyenlő rangú bármely kereskedelmi akadémiával, főgymnasiummal vagy főreáliskolával és formális kvalifikáció tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. Az intézet 3-ik osztályának tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatásügyi, és a kereskedelmi miniszterek biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. Az érettségi tét ifjak a szoros értelemben vett kereskedelmi pályán kívül — a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törvények értelmében — alkalmazást nyerhetnek még a következő gyakorlati szakpályákon: a) a postaszaknál (14. §.) mint postafőtiszt, tisztviselő és gyakorolói tisztviselő; b) pénztárszaknál (18. §.) mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselő, köztörvényhatósági pénztárnok, alpenztárnok, ellenőr, könyvvizető, gyámi pénztárnok; államháztartás pénztárnok és ellenőr; c) kezelési szaknál (22. §.) mint dohánnyelvártási felügyelő, dohánnyelvártási raktári, lottó igazgatósági hivatalnok; d) zálogházaknál (22. §.) mint zálogházi igazgató, ellenőr, könyvvizető, pénztárnok, ellenőrzési számtiszt; e) a közmunka- és közlekedési miniszterium 1881. évi 16.506. sz. a. kelt határozata alapján lehetnek vasuti hivatalnokok is; f) felvételtnek a tisztviselői pályán; g) továbbá felsőbb gazdasági, erdészeti, bányászati és kereskedelmi iskolai tanári pályára is léphetnek. A helybeli tanulók tandíja 12 frt, a vidékieké 20 frt, mely előleges felvételi részletekben is lefizethető. Ezenkívül fizetendő: felvételi díj fejében 2 frt, ifjúsági könyvtárra 1 frt és értesítőre 50 kr. Szegénysorsu, jeles elemenettel tett tanulók tandíjmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást s szívesen ajánl vidéki szülőknél tiszteges családokat, melyek tanulókat teljes ellátásra elfogadnak. A helyek megválogatásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a fiúk a helyben divó magyar, német és szerb dalmata nyelveket — társalgás utján otthon is — könnyebben elsajátíthassák.

Pályázat. A városunknál megüresült polgármesteri állásra pályázat van hirdetve szeptember hó 15-iki határidővel. Így tehát valószínű, hogy a szeptember második felében megtartandó városi közgyűlésen már megválasztják az új polgármestert.

Követésre méltó példa. Uj-Palánka — ezen tiszta német ajkú község iskolásképe Büchler Róbert községi jegyző indítványára — hazafisági szempontból és a jövőre való tekintettel egyhangúlag elhatározta, hogy iskoláiban az eddig szokásban volt német nyelv helyébe, a magyar tan- és előadási nyelvet — honosítja meg. — Kétségtelenül igen örvendetes dolog s reméljük, hogy kellő eredménye is meg lesz.

Koncert. Rigyicán a vakációzó ifjúság Penninger tanító vezetése mellett a szegedi egykori kedvenc primadonnája a szép Fratta Vilma férj. Hertelendyné közreműködésével egy igen szépen sikerült koncerttel lepte meg a helyi és vidéki közönséget. A szereplőknek — a kik egytől-egyig jól megállották a helyüket, — bőven kijutott a tapsból. A főérdem természetesen a nemes törekvésű ifjúság s így az elismerés is, a mi a közönség részéről nem is maradt el.

ny intéző-
3. évi au-
Zsigmod,
építettése.
z ó-kéri
örvények
egyházi
arozta el,
vezetesen
egyházi
stületét.
eretetben
eg, a ki
törvény-
lők beik-
án király
valóban
tezőkép
olvasása
egyházi
vekeztet
helybeli
hazafias
oltár eme
ról és a
minden
olgáiról,
n szavak
nyeléken
az ó-kéri
teségek.
k is kell
ik töké-
és, drága
ész föld-
okonaik,
ggel vá-
szállunk.
polgári
ki atyai
minket,
közönség
ittatik a
m kelet-
ázium-
vétele f.
e. 8—12
illetve
-én d. e.
a rendes
pótló és
r fognak
s 10-én
felévi 15
egy frt.
kr, ének-
dig havi
tanítási
a belépő
Rendtart.
XX. t. c.
és iradal-
ett más
iradalom
emekirők
a görög
mértani
az illető
tanuló, a
des okta-
a tudó-
elvészeti,
csészható.
ból pótló
az egye-
XX. t. c.
ó 21-én.

A kolera. A vármegyénk területén előfordult eddigi összes kolera- és kolera-gyanus esetekre vonatkozólag a következő pontos adatokat szereztük be. Összesen 14 községben fordult elő gyanus megbetegedések, úgymint: Kereszturon, Ó-Morovicán, Monostorszegben, Szeghegyen, Kisszálláson, Csantavéren, Csuroghon, Zsalyán, Nádalyon, Ó-Becsén, Moholon, Petrovoszellőn, Zentán, Adán. Ezek közül a Kereszturon, Ó-Morovicán, Monostorszegben, Szeghegyen, Kisszálláson és Csantavéren előfordult esetek nem bizonyultak kolera-nak; a rut betegség jelenlétét a bakteriológiai intézet hivatalos értesítése teljesen kizártnak jelentette. A többi község legnagyobb részében még nincs hivatalosan megállapítva, vajjon kolera forog-e fenn, vagy pedig más nem közveszélyes baj. Félő azonban, hogy csakugyan kolera-árván van dolgunk; különösen a tiszamelléki községekben előfordult esetek tüntenek el bennünket ezzel az aggodalommal. Így főleg Petrovoszellőn, ahol eddigi 14 gyanus megbetegedés fordult elő 9 halálessel; továbbá Mohol 8 megbetegedés, 3 halálozással; végül Ada 7 megbetegedés, 4 halálozással. Aggodalmunkat csak növeli az az elszomorító hír, hogy két tiszamelléki községben már hivatalosan konstatalva lett az ázsiai kolera fellépte és pedig Zentán és Ó-Becsén. Zentán eddig 6, Ó-Becsén pedig 4 eset fordult elő; amott hárman, emitt pedig ketten haltak meg. Szóval nem tagadhatjuk már, hogy a vész tényleg meglátogatott; itt van minden förtelmeségével s ha már nem kerülhetünk el, legalább rajta kell lennünk, hogy további terjedését lehetőleg megakadályozzuk. A hatóságok megtesznek minden tőlük telhetőt s hisszük, hogy ezen törekvés párosulva a lakosság hasonlókérdésével elejét venni az esetleges nagyobb veszélynek. Maga Sándor Béla vármegyei főispán is leutazott a vész színhelyére, hogy személyesen győződjék meg az óvintézkedések pontos foganatosításáról.

Immerkedési estély. Zsalyai levelezőnk írja: Petrovics Valér újonnan kinevezett kir. járásbíránt tiszteletére a helyi és környéki intelligencia folyó hó 24-én este a Winterfeld-féle kerti vendéglőben kedélyes bankettet rendezett. Az igen hangulatteljes estélyen számos lelkes felkészült mondottak, melyekben a forma és tartalom sokféle változatosságával és elmésségével az új járásbíró tünepeltetett.

Választások. Ó-Kanizsán polgári iskolai tanítókká Dékai Kálmán és Kocsis Samu, Monostorszegben tanítóné pedig Orehoja Béla, eddigi csávolyi tanító választott meg.

Gyilkosság. Egy ó-kéri parasztleány széles jó kedvében nagy mennyiségű bort ivott meg az ottani vasuti állomás vendéglőjében. Mikor már amugy isten igazában be volt rugva, belekötött az öt csendre intő kocsmárosba s kést rántva elő, leszúrta. A kocsmáros meghalt, a tettest pedig a rendőrség vette oltalmába.

Tűz Ó-Becsén. Ó-Becsén a múlt héten kétszer is volt tűz. A múlt vasárnap ugyanis egy déltájban a községen kívül téglátelestérsre összehordott s mintegy 500 frt értékű szalma égett el. A nagy hőgömbben a mentésről szó sem lehetett. — Kedden aztán újra megkonult a vészharang, délben is, este is! Délben azonban tényleg nem volt baj, nem égett semmi s csak vak tűzi láma okozta az ijedelmet. Este 10 órakor azonban messze bevilágította az éjszakát a város alsó részén kiltótt tűz. Tésits Szevárn háza gyult ki s alig néhány perc alatt az egész nádtető lángban állt. Az oda érkezett tűzoltók már a tetőt nem, de a házat a beégtől megmentették. A ház biztosítva volt 500 frtra. A tűz oka még eddig nem volt kipuntható.

Elnapolt vásár. Az országszerzte előforduló gyanus megbetegedésekre, a kolozsvári szeptember 1-re kitűzött országos vásár elhalasztatik 1893. évi október hó 3-6. napjaira — ugy hogy első napon a szokásos lóvásár, második és harmadik napon a baromvásár és negyedik napon az ugynevezett kiállítás vásár tartassék meg.

Beiratások. A helybeli izr. népiskolában a beiratások az 1893. tanévre f. hó 30-án délután 2—4-ig fognak az iskolahelyiségben eszközöltetni. A reudes előadás szeptember 3-án veszi kezdetét.

A Hübner-féle női tan- és nevelő-intézet. A következő sorok közlésére kérték fel bennünket: A Hübner-féle női tanintézet a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1886. évi 1207. sz. a. kelt kegyes engedélye folytán a nyilvános tanintézetek jellegével van felruházva. E tanintézetbe a népiskola I—VI. osztályára vétettek fel a növendékek. A tanév elején beiratásért és más kisebb költségek címén 1 frt fizetendő. A tandíj a következőkben van megállapítva: az I. és II. osztályu növendék fizet egy hónapra 3 frtot, a III. és IV. osztályu 4 frtot, az V. és VI. osztályba járó pedig 5 frtot. Testvéreknel a tandíj 1 frttal mindkettőnél kevesebb. A tandíj félevenként vagy havi részletekben előre megfizetendő. Az intézetben a törvényesen előírt tantárgyakon kívül a reudes oktatás tárgyát képezik még; a német és francia nyelv, rajz és festészet, kézimunka és ének. A zenéből hetenkint 3 óra adatik, mely tanításért azonban már külön díjazás — havi 6 frtban — van megállapítva. Az év végén nyilvános záróvizsgálatok tartatnak, melyeken a növendékek úgy szellemi előhaladásukat mint kézi ügyességüket bemutatják. E tanintézettel kapcsolatban megnyílt az 1893—94. tanévben egy leánynevelő intézet (internatus) is, melyben nemcsak a Hübner-féle, hanem bármely más kassai tanintézet (apácák tanintézete, áll. felsőbb leányiskola, tanítónőképző) növendékei lakást, teljes ellátást és a szülői gondoskodást kiegészítő szeretetteljes nevelést nyernek. Az internatusba felvett és kellőleg felszerelt leánykák ellátási díj fejében 300 frtot fizetnek, mely összeg havi részletekben a 30 frt előre fizetendő. Ha a növendékek kellő számmal jelentkeznek, az ellátási költség összegét szívesen leszállítjuk. Az internatus bennlakói — bármely tanintézetbe járjanak is — otthon a rajz-, festészet- és kézimunkából minden különös díjazás nélkül, zenéből és francia nyelvből pedig mérsékelt havi díj lefizetése mellett nyerhetnek szakavatott oktatást. Végül megjegyzendő még, hogy a német és francia nyelven való jártasság elsajátítása végett a társalgás a nap egyes óráiban és a séták tartama alatt az illető nyelven folyik. — Ennélfogva ezen intézet úgy tanítási mint nevelési szempontból, a mi az iskolát és belső ellátást illeti, minden nyelvű tanítványnak ajánlható, mivel a legnagyobb gond lesz arra fordítva, hogy a nemzeti érzelmek közös tiszteletben tartása a hazafiai neveléssel egyenértékű. Fölvételre jelentkezhetni az intézet tulajdonosánál (Fő-utca 76. sz.), ki levélben való megkeresésekre is szívesen szolgál bármilynemű felvilágosítással. — Kassán, 1893. évi augusztus hó 20-án. Hübner Gabriella.

Gyászhir. Bizinger Konrad gajdobrai esperesplébános f. hó 23-án élte 57. évében hosszas szenvedés után elhunyt. A kerületi papság a következő gyászjelentést bocsájította közre: A palánkai kerületi papság, az illető rokonok nevében is, szomorodott szívvel jelenti kedves paptársának főtisztelendő Bizinger Konrad, kiedemült esperes és gajdobrai plébánosnak, f. hó aug. 23-án, életének 57-ik, áldozásának 32-ik évében, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos kimúltát. A boldogult lelki tetemei folyó hó 24-én délután 5 órakor fognak a gajdobrai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat a boldogult lelki tívveért a gajdobrai r. k. templomban f. hó 24-én délelőtt 1/8 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Gajdobrán, 1893. augusztus hó 23-án. A kerületi papság.

Lopás. Szerdán éjjel Profuma Mátyás újvidéki vendéglősnek a futtakai utcán levő lakásába a nyitva volt ablakon át ismeretlen tettes behatolt s egy arany órárt láncostól, egy erszényt öt darab ötéssel s egy 16 frt aprópénzzel bélelt pincérszövet ellopott. Ugyanaznap este ugyanilyen módon egy szintén ismeretlen tettes Cselikovits János takarékpénztári titkár lakásába hatolt be s szintén arany órárt és láncot vitt el. Érdekes, hogy itt a szobában hat gyermek aludt s egyik sem ébredt fel.

Ongyilkosság. Klebusch András feketehegyí rendőrvetést állásától elmozdították. A szerencsétlen ember e fölötti elkeseredésében f. hó 22-én szolgálati fegyverével föbe lötte magát.

észen más
nem jól
s a „Hab-
yot. Csi-
vigiliát-
delelőtt a
at legyet,
k tavaly
nyelknek
r Laci, a
a tetsz-
mondani
ját, hogy
or előka-
al, hogy
ét. A ta-
ét, még a
ó-bekákat
ól. Vagy
letudtuk
nk. Még
nyira van
ció után
az udvari
szkváros
miserrima
irtam le
— ha a
agyom el
izzadtan,
éghetetlen
Nyomban
karöltve
gyenesen
ált néger
tudniilik
a „Pesti
indulat
égenzők,
motollája,

hanem kótartóra helyezem Ábrányiékat, (pars prototo), és ugy böngészgetek elő frázisokat, a gyilkos zenekart méltan megilletőket. Ugy találok, hogy a premier feljegyzésére zudított dörgelemek csak alig elégséges kifakadások az intolerabilis „muszka“ zenészeknek. — Megindul most fajrokonaival a zajos orchester, a „diversi generis et speciei“, és körülgátrazza, citerázza, vagy fuvolázza, — már ki hogy — szerezsen ábrázatomnak periferiáját. Erre megkezdődik a spanyol szelmalomharc, mely alatt rendszeren én maradok a legyűrt Don Quichotte. Kimertülve, végre lefőzve és legyőzve vagyok. Vae victis! Most nyugágyamba vetem magamat, mely egy kolosszális recipiens alatt nyugszik. Ez egy favázra huzott „tüll-lángel“-szerkezet, zárható oldalajtóval, melyen keresztül a netán benrekedt kémcsapat előbb egy szálíg kiűzetik. Ez a prophylaktikum fölötté szükséges, nehogy a kegyetlen harcosok megzavarják hajnali édes álmat. Viradatkor aztán bosszusan ámbulálnak a vízszinten kipányvázott fátöl szöveten — a tomboló muzikusok, míg végre a megrohanás sikertelensége fölötti haragjukat csak hét óra körül sikerül teljesen lehűteniük, midőn az ügyesek összetákol faloktmányt elhagyni készülnék. Ekkor 10—20 klarinétos összeülekezve impetust intéz ellenem. — Zsongnak-bongnak, tülzszögnek körültem, miként a raj közé tévedett lódarázs. Majd kibontakozni látszanak egymás borgeiból. Egyik szakállamba rejtekezik, hogy föl ne fődözze kémlelő tekintetemet. Ott aztán az a funkciója neki, hogy összebolygatja a gondozott rendeket. A másik, meg a harmadik a sötét tömkelegbe készül — Ariadne fonala nélkül, hogy ott agybontó munkájuk közepette leljék föl sirjukat; a negyedik, meg ötödik egymásnak vis-á-vis helyezkedik és az aluszékony szemhéjakat gyurja le, hogy ne obszerváljam tarantella táncukat. A hatodik nagy gourmand lehet. Bizonyos kihívó eleganciával sétálgat be a — nemzeti muzeum igazgatójának hatalmas uborkájához méltó szagszerzemnek körtekeptü hasadékan és ott a bársonyszerű nyálhártyát végig karmolván tapadó korongjaival: tunnel-furó masináját működésbe hozni iparkodik. Különös passzió! Rendes uton nem akarván jutni a szomszédos ortrtregbe: hirtelenében átfurja a kettő

közé ékelt — porc-sövényet. Oriási kint ébresztett munkája közben, csipesszel ragadtam meg izmos sódarát, de inkább kitepette lábászárát, mintsem kegyetlen munkájával fölhangyni látszanék. Igazán a valódi hős mintaképe volt. Kijövet kapcsolályájával tépte le bal orszáryamat, és a menyezetre szállván tova, gunyosan végigmosolygá szenvedő arcomat. Csodálatos lelkierő. Halálmegetvel dacol az élete ellen intézett támadásokra. Ugy eszelelszik, miként a vad indián, kinek legfőbb dicsősége dacolni az ellenséggel meg a halálban is, sőt még a legkegyetlenebb kínok közepette is. De talán azt hiszik önök, hogy ezzel a tortura befejezve van? Csalódnak kedves olvasóim nagyon. Most következik csak a hőhérlényekből összeültött „tambour-regiment“. Miként a tatárok által üldözött turáni szilaj vadcsikó, ugy száguld a prédára leső phalanx muscarum atque musicorum“, hogy boszorkánytáncával karousszelt improvizáljon a — fejem gyökere körül. Képviselve van itt minden polgárjogot nyert hangszer a világon. Schunda bátyánk megvehetné a kigyógörbe Magyar-utcat, hol sátrát fölítte, ha csak félannyi-féle hangszer is heverne magazinjában. Hogy a sippal, dobbal, nádihegedűvel, mint legprimitivebb zene-instrumentekkel kezdjem, hát kezel meg a krudelis banda a dorombot, gitárt, citerát, kobozt, harmonikát, fuvolát, castagnette-et; fisharmonikát, orgonát, fagottot, hegedűt, brácsát, kintornát, bőgőt, harsonát, gordonkát, harangot, kürtöt, oboát, kolompot, diskost, zongorát és — az ég tudná még hányféle lyrát, masinát!... És hozzá még minden egyes bandista speciális virtuóz. A kolosszális zártnegyesgöz tetején látható a resonátor-begyű karmester, a falu „disz dongója“, rozsa-vörös costumeé vel. Rengeteg dörmöbléssel intonál és ezer físzulából szíreni hangokat lödít elő duzzadt potrohából. Most összes — természetes és művészi hangképeességét kifejti az „im-mensur muscarum atque musicorum exercitus“. Művészetőknek érdekeimre bató dinamikus effektusát e helyt leírni nem lehet. Erre az én falusi tollam képtelen... Most ellepik ingázó törzsűsnek verejtékezett kupoláját és a kimeletlen zenekar öt perc alatt kimeríti összes idegerőmet. Majd bódító kábulás fog el és mag-

netikus álom zárja le szememet. Asphyxiában, az alhalál bizonyos nemében ringatnak a — kedélyes angyalok; majd végig mángorolnak a — morózus démonok. Az extasis alatt végre megjelennek a musica apostolai, számszerint tizenkettő. A tribünön mosolygó a sima képű Liszt Feri, szakasztó mekkoraságú szemölcseseivel, selyem abbé-köntőseben. Baljában brevium, jobbában a hires talmi-arauy karuagyi pálcá. Jobbra tőle csipkékkel borított selyembársony kereveten meláz szeretetreméltó sógora: Rikhárd, a paradicsom-orrú; utána Auber lóhátan, pezsgó-serleggel göröcsö kezeiben, és Offenbach, tengeren jártató tekintetével. Majd az aluszékony Donizetti és az eget bámuló Haydn következnek. Balfelől helyezkednek aztán: a genialis Meyerber, a szerelmes Bellini, a rikácsoló Rossini, aztán Gounod, a clairvoyant és végre népszinházunk felejthetlen kedvence: Lecocq. A cirulus közepén denikve a régiségbarát: Reményi lejtí barlekin-bakugrásait a zongora- király mosolygó tekintete előtt és egész animóval rágyújta bűvös hangszerével:
Repülj feeském ablakára,
Ablakáról cellájába,
Seperd össze hamarjába
A sok muszkat — vacsorára!

Parásztai.
AZ ÜGYNÖK.
— Kisvárosi történet. —
Belánszky Arthur határozottan csinos férfi volt. Fess gyerek, mint a fővárosban mondták volna. Ha úgy felemelte néha nyugodt tekintetű sötét szemét, ritka asszony volt az, a kinek nem dobbant ilyenkor a szive hangosabban. És kész lett volna a baj rögtön, ha ő neki csak egy csepp kedve lett volna is a kalandokra.
De bizony ő éppen nem szaladt a szoknya után s a gyöngéd nemmel szemben meglehetősen hidegen viselkedett. Alig pár hete, hogy ebbe a kis fészekbe áthelyezték s tartózkodó modora már is nagy fejtörésre

A t. szülők figyelmébe! Az iskolai év jövő szeptember hó 4-én fél nyolc órakor tartandó ünnepléses „Veni Sancte” után fogván kezdetét venni, van szerencsém a zombori róm. kath. iskolaszék által augusztus 12-én tartott gyűlésből köz tudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) Beiratkozás. A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — úgy a központi leányiskola VII. és VIII. osztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre augusztus 31-én, szeptember 1. és 2-ik napjain reggeli 8 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beirandó lesz. Ezen beiratkozás alkalmával az 1891. évi 43. t. c. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap részére minden népoktatási tanintézetbe járó tanköteles gyermek után az illető tanító kezébe fejenként 15 krnyi hozzájárulási díj fizetendő le, (eme kötelezettség alól csupán a zárda-iskolába járó növendékek vétettek ki.) Az első osztályba csak oly tanulók vétettek fel, kik 6 ik életévüket már betöltötték; miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt születési bizonyítvánnyal igazolják. (Emez igazolványok a lelkesi hivatal által augusztus 30. és 31-ik napjain délelőtt 9—12 óráig díjtalanul állíttatnak ki. A beiratások az iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközözendők.)

A központi fiú- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, úgy a szelencei városrészből a sztpári ut végéig a „Tigris” vendéglőn túl egész a Csihás polgármester ur házáig, azután a fehér galamb korcsmától a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut baloldalán levő sorházakig, végül az Apolló-, Árpád-, barátok, madár-, liszt-, orgona- és kalap-utcákban lakó első és második osztály, továbbá a 3-ik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallású tanulók felvételül; — más vallásfelekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térszámára megengedi. A szelencei városrészt fennjelzett utcáinak kivételével minden egyéb ottani 1. és 2. osztályú tanköteles a szelencei iskolába, a bánáti városrészen lakók pedig a bánáti osztályokba lesznek felvéve.

b) Tandíj. Az összes népiskolákban (ide érve az apácák vezetése alatt két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem léteben gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és mózesvallású tanulók után egyenkint 10 frnyi évi tandíj — és pedig szept. 1-én és febr. 1-én öt-öt frnyi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. — Azon növendékek, kik után a köteles tandíj a jelzett napokon pontosan be nem fizetettik, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolítandók.

c) Óvodák. Az apácák vezetése alatt levő kisdudóvoda a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek vétettek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdudóvoda hátról minden gyermek után havonként előre 1 frnyi díj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskolapénztár kezelőjének nyújtja mellettszallítja. Azon gyermekek, kik után az óvodadíj évközben előre be nem fizetettik, az óvodából azonnal haza küldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházbiztonság a zombori magyar jótékony négyelet kérelmére ingyenhelyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves

adott okot kacki menyecskék és hajadon lányoknál, később meg már szinte bosszankodtak rá és a „rejtélyes lovag” címmel ruházták föl.

Es Arthur — maradt nyugodtan. Élt, mint a hogy megszokta volt, délelőtt hivatalban volt, ebéd után a körbe ment tekézni, az estét ismét fődél alatt töltötte, de hogy hol? s kinek a kedviért? nem tudta senkisé.

Egy ízben, delután ismét a szokott körben karambolozott, midőn a játszma végzetével egy szörnyen titkolódzni akaró ember hívja felre, bizonyos kényes ügy megbeszélésére.

Arthur vonakodva enged a felhívásnak, el nem tudván képzelnit, mit akarhat tőle ez a rejtélyes idegen. Egy sarok félhomályában aztán a következő párbeszéd folyik le közöttük:

— Nagyságos ur kérem! Ne szóljon a nagyságos ur senkinek! Gyönyörű egy lány mondhatom! Aztán nem éppen szegény. Tízezer forint készpénzben rögtön az esküvő után, az öregek halála után pedig huszezer forint. Szép parthie mondhatom!

Arthur ámulva hallgatta végig ezt a sok dícséretet, s aztán nyugodtan mosolygva, csak annyit mondott:

— Hát, szóval azt akarja, hogy vegyem el azt a leányt?

— Igen, igen! De nagyon kérem ne szóljon senkinek. Gyönyörű leány. Gazdag leány. Csak hogy tetszik tudni nincsen neki ismeretsége, meg aztán a nagyságos ur tetszik is neki!

Arthurnak igen-igen nagy kedve lett volna nevetni, de mégis minden komolysággal összeszedve válaszolt.

— Nagyon jól van barátom! De ez fontos ügy, éppen azért előbb majd megbeszéltem a dolgot a — feleségemmel.

Arthur nem is szólt, de a farságon egy bálon, hova nagy betegségéből felgyógyult fiatal nejét is elvitte, egy nem épen csunya és — mint mondják — gazdag lány nagyon elpirult és nagyon belekapaszkodott a karjába, mikor a „nőválaszt” táncolták! ...

Don Morgó.

és végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvételt. — Fejér Gyula s. k., apát-plébános, igazgató.

A kolera ellen. Adáról vettük a következő sorokat: Azon alkalomból, hogy vármegyénk területén is felütötte fejét a rémes betegség — jól eső örömmel látjuk, hogy hatóság és egyesek szives készséggel küzdenek el mindent, a mi e veszedelmes betegség elhárítását célozza, azonban arra volnánk kíváncsiak, ha valaki felvilágosítani szives volna bennünket, hogy ha már megtették a köztisztaság céljából minden lépés — mi ok gátolja azt, hogy a községünket mintegy gyűrű körülvevő barát, vagy mondjuk pocsolját, nem éresztik le a Tiszába, vagy ki nem szarítják, vagy arról a véghetetlen bűzről, mely ezen barábtól származik — fogalma embernek nem lehet, — csak ha érzi itt e népes gazdag községben, midőn a szél nem uralkodik reggel vagy épen, midőn erre fu a község felé, a midőn e pokoli bűz nyelni kénytelen 10000 ember. Tavaly azért nem lehetett e bűzös mocsár vizet a Tiszába eresztetni, mert a halászati bérlo kártérítési pert akasztott volna a község nyakába 3—400 frt erejéig; az idén a bérlo már eltávozott, arra vagyunk tehát kíváncsiak, hogy mily fontos nemzetgazdasági okból tartja fenn e kolera és tifusz telepet a község, mert valóban oly undorító bűzzel van elteleve szélesend és reggelenként e vidék, hogy ha sehol kolera vagy járvány nincs a világon, itt lenni kell feltétlenül. sz. b.

Tanító gyűlés. E hó 30 án, (szerdán) a „bács-tiszamelléki” róm. kath. tanító egyesület rendes közgyűlést tartja Szent-Tamason. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitók. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének olvasása és hitelesítése. 3. A pályabírák jelentése és esetleg a díjak kiosztása után a díjazott munka felolvasása. 4. A gyermek játékok betanítása. Gyakorlatilag bemutatja Kiss Antal adatai tanító. 5. A tisztaság, rend- és illemre való szoktatás- és oktatásról az I. osztályban. Előadja: Horváth József szent-tamási tanító. 6. A szentek tisztelése, tekintettel a hazai viszonyokra. Gyakorlati lecke. Előadja: Bálint György, ó-becei kaplán. 7. Az ezred-éves jubileum kiállításán való részvétel. Szabad tétel. 8. Pénztári jelentés. 9. Tisztújítás.

Tetten érték. Hát bizony nem jól választotta meg az időt Preszlik Pál úvidéki pékség. Megakartta lopni a gazdáját s égető szilksége lévén egy kis pénz-magra, régi tervét f. hó 24-én meg is valósította, a nélkül azonban, hogy valami eredményt ért volna el. Nevezett éjjelen ugyanis gazdájának házába mászott egyik nyitva volt utcai ablakon keresztül. Nagy óvatossággal és szép csendesen bejutott a szobába, de mikor már végre akarta hajtani tervét, akkor vette észre, hogy valaki utána mászott. Persze, hogy ez egy kissé lehit-tette tolvajvérét. Megjött szörnyen az ipse s elkertülve a kis szobában a reg nézve olyan alkalmatlan tolokod-tot, újra ki akart mászni a még mindig nyitva volt ablakon. De oh fatum! Most meg kivülről alkalmatlan-kodott valaki s alig tette ki a lábát, már is nyakon csipte. Ki jött aztán az a másik alkalmatlankodó is s most a tolvaj a gazdáját és egy rendőrt látott maga előtt. A gazdája ugyanis épen akkor jött haza, amikor ő megakartta lopni. Simon József — a gazda — látta, hogy valaki bemászik az ő lakásába, nem vesztve el a lélekjelenlétét, utána mászott, az arra cirkáló rendőr pedig az ablaknál állott lesbe. Így aztán sikerült nekik Preszlik urat elcsipni. Mikor a tettest kérdőre vonták, azt adta elő, hogy csak a munkakönyvét akarta kihozni, miután gazdájával nem tud megférni. Persze nem mindenben hittek neki s mikor a megmotozások egy ezüst óráról szóló zálogcédulát találtak nála, erős lett a gyau, hogy biz ő kelme közönséges jómadár. Vallatóra fogták s hamarosan kiderült, hogy az óra bizonyos Haasz Ágoston tulajdonja, ki a Fábry-féle vendéglőben betes. Kiderült azután, hogy Preszlik szintén szolgált egy ízben Fábrynál s az idétől tudta, hogy Haasz nagyon mélyen szokott aludni. Ezt a körülményt használta fel arra, hogy egy éjjelen a kapun beosonjon s a hetes óráját elloplja.

Öngyilkos rendőr. Szély János községi rendőr folyó hó 14 én Piroson az ottani rendőri lakmányában bamulatos elszántsággal véghezvitte öngyilkosságát követ-tett el. A futtaki vásárról meglehetősen illuminált állapotban térvén vissza, utközben garázdálkodni kezdett, miért is a pirosi rendőrség esetleges botrányoknak elejét veendő, nevezett saját lakmányába kíséerte be, hogy ott magát kialsassa. Alig maradt azonban a szobában magára, midőn egyszerre 7 egymásután következő lövés döröge ballasztott ki a rendőrszobából. A magára maradt rendőr hibetől kicsapongásainak következményeitől való félel-mében levette a falon levő forgópisztolyt s annak mind a hat töltényét mellébe bocsátotta, miután ez sem okozta azonnali halálát, elő vette még a keze ügyébe eső szolgálati Werdn-fegyvert s abból egy lövést irányzott álla alá, mely azt elcsapván, rövid idő alatt életét is kioltotta.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a futtaki kaszinó-egylet alapszabályait a napokban jóváhagyta.

Körözések. Valami Dusdy Ferencet közzétett a bajai kir. járásbíró. Pincér és kaszinói szolga volt az istenadta; sikkasztást követett el s a büntetés elől jónak látta odébb állani. Személyleírása a következő: 40—42 éves, beretvált állu, vöröses bajszu, hosszas arcu, gesztenyészín haju, görbe sas orru, szabályos száju, középtermetű. — A szabadkai rendőrkapitány is kerestet egy jó madarat: Oravszki Imre késesegédet, a kinek a szeméje már régebb idétől fogva nem lehetett valami nagy rendben. Ennek meg az volt a legújabb bűne, hogy egyik kollégájának, Schalling Józsefnek, ellopta a munkakönyvét s cserébe ott hagyta a magáét, a mely azonban hamisított. Személyleírása: tót-lipősei születésű (Zólyomgye), ev., erős, közép termetű, sűrű szók, bajszu, rövidre nyírott szőke haju, kerek arcu, kék szemű, beszél tótul s keveset magyarul, késesegéd.

Huszárok Jankovácson. A vármegyei törvény-hatósági bizottság — mint annak idején megirtuk — a 4-ik huszárezred egyik százada részére állomáshelyül Tatabázát jelölte ki. Miután azonban ez a község erre nézve alkalmatlannak bizonyult, a neki szánt huszárszázad Jankovácra fog állomásozni.

Tűz Topolyán. Topolyán f. hó 19-én és 21-én kisebb mérvű tűz volt. Az előbbi napon egy kémény gyult ki, az utóbbin pedig Fischer Herman topolyai lakos udvarán összehalmozott kukoricaszár fogott tüzet. A gyors segély mindkét esetben megakadályozta a veszélyes elem tovatérjedését.

Vakmerő betöréses lopásra virradtak a zombori első gőzmalom- és fűrész-részvénytársaság érdekelteinek hídfőn reggel. A kalap- és zölkert-utcák sarkán levő üzlethelyiség és iroda tisztogató asszonya halálá-levő üzlethelyiség és iroda tisztogató asszonya halálá-levő üzlethelyiség és iroda tisztogató asszonya halálá-

Tanító-választás. Obrovácson Reisz József és Stumpföger Kálmán tanítókká választották meg.

Bosszu áldozata. Ó Kéren ehó 21-én hajnali 1—2 óra között Kavgyit Manóljó helybeli napszamos Popovits Isza korcsmárost oly veszélyesen szúrta hátba, hogy ez alig fél óra alatt kiadta lelkét. Tettes a községi rendőrség által nyomban elfogtatván, tettének okán azt adja elő, hogy fenti korcsmáros mintegy másfél év előtt őt saját korcsmájában tetleg bántalmazta s ezen meg-alázatlansága neki mindaddig nyugtot nem hagyott, míg magának azért a korcsmároson elégtételt nem vesz. Most is állítólag csak megsebezni volt szándéka, nem gondolván arra, hogy egy szúrás ellenfelének halálát fogja okozni.

Vakmerő lopások. Nemesak igen sűrű, hanem szinte hihetetlen vakmerő lopások történtek Zentán a közelmúlt napokban. Egy hét alatt három helyen mászott be az ablakon valamely vakmerő gazember a szobába s több értékes tárgyakat tolvajlott el. Így loptak Jedlicska Istvánnál, hol a tolvaj a nyitva hagyott ablakon bemászott s ellopta az óras-segéd ezüst zsebróáját. Így továbbá Theodorovits Györgynél, hol szintén a nyitva feledezt ablakon keresztül ellopták az asztalra tett aranyláncos aranyórát, meg a nadrágzsebben talált 15 frtot. Végül, ezen a módon, a késő estén át nyitva-hagyott ablakon keresztül valaki bemászott dr. Flesch M. ügyvéd lakásába s ott elbujt s megvárta míg a háziak elaludtak. Ekkor aztán a vakmerő gazember átsétált a hálószobába, ott az éji szekrényre tett pénz-tárcából a 152 frtot kiemelte, magához vette az ugyanott hagyott aranyórát (gondja és ideje lévén a zsványnak még arra is, hogy az aranyláncra akasztott pénztárkulcsokat leakassza és a gazdának visszahagyja!) s a loptott tárgyakkal szép csendesen elliant azon az uton, melyen bejött. Zentán azt hiszik, hogy mindezen lopásokat egy a nagyvárosból megugrasztott betörő tolvaj vitte véghez, ki jelenleg Zentán mükedvelősködik és vadászik a nyitva hagyott ablakokra.

Városi ügyek.

Háztulajdonosok figyelmébe. A beltelken eszközölt házaknak megvizsgálása alkalmával tapasztal-tam, miszerint a háztulajdonosok ismételt felhívások dacára, a házakban lévő szemét-, emésztő-, nemkülönben a póce-gödöröket ki nem tisztították. — Miután az ázsiai koleraanak megynék területén való fellépése immár hivatalosan konstátaltott s miután a kolera elleni leghat-batósabb óvszer a köztisztaság, ennélfogva felhívom a háztulajdonosokat, miszerint a házaikban lévő: szemét-, emésztő- és póce-gödöröket folyó hó 31-ig annál bizo-nyosabban tisztíttassák ki, mert a mulasztás a mulasztó háztulajdonos költségén hivatalból pótolítani s a mulasztó a törvény teljes szigorával büntetetteti fog. — Együttal megjegyzem, miszerint bűzt árszott szemét- és egyéb hulladékok, csakis esti 10 óra után hurthatók ki. — Zomborban, 1893. évi augusztus hó 27-én. Valter Nán-dor, rendőr-főkapitány.

Művészet és irodalom.

A bácskai nemes családok. Megjelent dr. Dudás Gyula vármegyei történésznöknek: „A Bácskai Nemes Családok” című munkája, mely több mint hatszáz bácskai s legnagyobb részt jelenleg is élő családnak történetét foglalja magában és egy a megyei általános történetre, mint a családokra nézve egyaránt érdekes. A mű hetedfél nyomott oktav ivnyi tartalommal a Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat kiadásában jelent meg s megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál 1 frt 05 krjával, mely összegnek előleges beküldése mellett bér-mentesen fog szétküldetni.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat Évkönyve IX. évfolyamának II—III. füzeté. Szerkesztő Grosschmid Gábor, társulati titkár. Tartalma: A bácskai nemes családok. Irta Dudás Gyula.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 27-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Dános.” (6 képpel: Wekerle miniszterelnök dános házáról, Hary Gyula rajzai. Wekerle miniszterelnök családjá, neje, a dános kert stb.) — „Magunk közt.” Köl-temény. Móra Istvántól. — „A gyermekért.” Elbeszélés. Irta Bede Jób. — „Sziám-ország.” (Képpel: A sziámi trónörökös első megborotválásának szertartása.) — „A sziámi nagy templom tornáca.” (Képpel.) — „A boszor-kány-átok.” Elbeszélés. Irta Westall Vilmos, angolból fordította ifj. Szász Béla. (Képpel.) — „A korinthusi csatorna megnyitása.” (3 képpel: 1. A görög király ha-jója a csatornán. 2. A görög királyné kitérőgája a csatornát elzáró selyem szalagot. 3. A csatorna a kalamakii torkolatnál.) — „Natalia és fia, I. Sándor szerb király.” (Képpel: I. Sándor szerb király anyjával a Vaskapunál, szerb miniszterek és a Vaskapu-szabályozási vállalat főbb vezetői körében.) — „Postagalamb-verseny Przemysl és Budapest közt.” — „A méhek rajzása.” (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakk-játék; Képtalány stb. rendes rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Új-donságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.).

Dalos könyvecske címmel egy kis fizetkét kaptunk, melyben a népiskola I. — VI. osztályai számára világi dalokat gyűjtött össze Fárbas József ó-becei tanító. A füzetke célja az egyöntetű és fokozatos haladás biztosítása az ének tanításban, miért is azt a népiskolai igazgatók és tanítók figyelmébe ajánljuk. A szerző egy levelezőlapon nyilvánított óhajra, szivesen küldj mutatványt.

Előfizetési fel-
a fizetési megbeszélés eredeti szövegével, me Az új sommás eljárás sommás eljárástól lényeg-különbözik, hogy az új ben is a szóbeliségre és egyszerűsége meg-szűrt foglalt kisebb polgári ügyeket, a melyek addig bíróságához tartoztak, utalta. A felebbezéssel a bezés határai között új-ból, illetőleg folytatólóg bíróságok a törvényszé-telekkönyvi ügyeket, a mint telekkönyvi hatósá- a felebbezésnek, hanem és a kir. kuriához felülvő meg-hagyásokról szóló tör-sítést, gyors és olcsóvá szer eszközzel szolgál a vitás kérdések a bíróság-keretén kívül is érvénye törvény szakaszai és a mi az eljárásnál nagy. Ezen körülből 10, 8-ár 1 frt. Bolti ára né szentesítés után azonn minden 6 példány utar- lunk. Az előfizetési per- Rubicek Zsigmond köny- utca 8. sz. Budapest, 18-

KRÓ

Kaszinói mula

Az elhalasztott sz zombori polgári kaszinó- Persze, hogy az elhalasz- és jóízű mulatságokból megszoktuk a kaszinóba Fesztelen, hangulato Csak épen kilencve sokkal kevesebben jöttek vacsora a kaszinó ker- legjobb étvágy mellett, a maga fényesen tanuskoco Gáspár konyhájában nagy rendszeren nagyon jó fehé-

Vacsora előtt megtö nagy ritkaság! Egy vacs- hát kérem, hanyatlik a tő- tőszót pedig id. Husvéth- dotta a megjelent vendég- Vártuk, lestük az ily nagy mennyiségben ternő de fájdalom, egy hang i hallottunk.

A mi jó Sebő bátyá ezen a szerinte csufos do mint mondá, — hogy a k a lelkes erő. Hanem azért de a szűnőre megszólaltat- szó ajkairól s ragyogó sz fel.

Persze, azt talán mo után táncra perdült a fia- amogy magyarán, olyan re és mi jártuk egyre-másra. Ennek a végtelen ju azt a jelenséget, hogy ez a hajnal, mint inkább a f szemelattára távozott a haza.

Még azokat kell meg a mulatságot olyan fény emlékü mulatsággá tette, — Husvéth Istvánné, Walter dr. Pataj Sándorné, Wagon Parcesetics Jánosné, Czinkie mondné, Megyery Lajosné, Józsefné, Poppovits Sebőné hölgyek; továbbá: Husvé Dalmay Jolán, Szabácsy A Teruska, Simonits Mariska

Befejezésül sok ilyen magunknak egyenként és ü

A szal

A Zoltán gyerek nagy nem igen szeret „kirukolna Bálra készült a fiatalok is ott kell lenni.

Ott lesz „Ó” is: ki szalonrokk egy kissé kopot Az öreg azonban neu. — Jó lesz még az! m

Zoltán az egyik fülén még az nap elmegy a szabó megrendeli a szalcn öltöz-

A bál lefolyik, a kicsi s az új ruha létezése az öre Jön azonban az újév, Az öreg nem tudja, honna egy szalonancug — melyet

Kislát a turpisság, a u megtudja a „kicsike” is. Zoltán azóta „szalonbó

Előfizetési felhívás. A sommás eljárásról és a fizetési meghagyásról szóló 1893. évi törvény. A törvény eredeti szövegével, magyarázattal és irat példakkal. Az új sommás eljárás az 1868. évi 54. t. tkben foglalt sommás eljárástól lényeges átalakulásánál fogva abban különbözik, hogy az új sommás eljárás még a felebbezésben is a szóbeliségre és közvetlenségre van fektetve, egyszersmind megszüntetve az 1877: 22. t. cikkben foglalt kisebb polgári peres ügyekbeni eljárást, azon ügyeket, a melyek addig a kisebb polgári peres ügyek bíróságához tartoztak, a kir. járásbírók hatáskörébe utalta. A felebbezéssel az ügy a felső bíróság előtt a felebbezés határai között úgy a jog, mint a ténykérdésben újból, illetőleg folytatólágon tárgyalandó. A felebbezési bíróságok a törvényszékek lesznek, kivéve azon teleshivatali ügyeket, a melyekben a kir. járásbírók, mint teleshivatali bíróságok ítéletei ellen nincs helye a felebbezésnek, hanem bizonyos esetekben a kir. tábla és a kir. kuriahoz felülvizsgálat engedtetik meg. A fizetési meghagyásokról szóló törvény az eljárás lehető egyszerűsítését, gyors és olcsóvá tételét célozván, mintegy kényszer eszközzel szolgál a késedelmes adós ellen. A nem vitás kérdések a bíróság közvetítésével, de a peres eljárás keretén kívül is érvényesíthetők. Az iratpéldák az illető törvény szakaszai és a magyarázat után következnek, mi az eljárásnál nagy könnyebbséggel fog szolgálni. Ezen körülbelül 10, 8-ad r. ivből álló műnek előfizetési ára 1 frt. Bolti ára nagyobb leendő. E mű a törvény szentesítése után azonnal szét fog küldetni. Gyűjtőknek minden 6 példány után 1 tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Az előfizetési pénzeket kérjük postautalványon Robicek Zsigmond könyvkereskedése Budapest, Fűrdő-utca 8. sz. Budapest, 1893. július hóban, Kassay Adolf.

KRÓNIKA.

Kaszinói mulatság és más egyéb dolgok.

Az elhalasztott szent-István napi mulatságot a zombori polgári kaszinó-egylet f. hó 26-án tartotta meg. Persze, hogy az elhalasztás dacára ez is azokból a jófajta és jóízű mulatságokból való volt, a melyeneket már megszoktunk a kaszinóban átélvezni.

Fesztelen, hangulatteljes mulatság volt!

Csak épen kilencvennyolcra volt terítve, mivel hogy sokkal kevesebben jöttek el, mint máskor szoktak. A vacsora a kaszinó kerthelyiségében folyt le a lehető legjobb étvágy mellett, a miről a megfűrt talak hal-maza fényesen tanuskodott. És ez épen nem csoda! A Gáspár konyhájában nagyon jól főznek, a pincéje pedig rendesen nagyon jó fehére és sillerrel van tele.

Vacsora alatt megtörtént az a csoda, a mi nálunk nagy ritkaság! Egy vacsora és csak egy tószot! No hát kérem, hanyatlak a tószotzó erő, vagy mi? Az egy tószot pedig id. Husvéth István, egyleti alelnök mondotta a meglelt vendégekre.

Vártuk, lestük az ilyen alkalmakkor nálunk oly nagy mennyiségben termő félhivatalos és vad tószotokat, de fájdalom, egy hang is sok, de még annyit sem hallottunk.

A mi jó Sebő bátyánk szörnyen elröstellte magát ezen a szerinte csufos dolgon. Nagyon fájt neki, — mint mondá, — hogy a kaszinói tagokban olyan kevés a lelkes erő. Hanem azért vacsora alatt ő is hallgatott, de a szólnóra megszólaltatta. Elkezdett tószotzni, folyt a szó ajkairól s ragyogó szavaiban a nőket köszöntötte fel.

Persze, azt talán mondanom sem kell, hogy vacsora után táncra perdült a fiatalság. Az öreg Sándor rábuzta amugy magyarán, olyan régi lelkes módon a csárdást és mi jártuk egyre-másra hévvel tüzzel.

Ennek a végtelen jókedvnek kell tulajdonitanunk azt a jelenséget, hogy ezuttal nem is annyira a pirkadó hajnal, mint inkább a felkelő nap arany sugarainak szemelattára távozott a közönség legnagyobb része haza.

Még azokat kell megemlítenünk, a kiknek jelenléte a mulatságot olyan fényes és kedélyes, felejthetetlen emlékü mulatsággá tette, — a nőket. Ott voltak: id. Husvéth Istvánné, Walter Nándorné, Husvéth, Károlyné, dr. Pataj Sándorné, Wagemann Ignácré, Kanyó Ábelné, Parcesics Jánosné, Czinkler Kálmánné, Matusek Zsigmondné, Megyery Lajosné, dr. Kollár Gyözőné, Kollár Józsefné, Poppovits Sebőné és Baumann Nándorné ur-hölgyek: továbbá: Husvéth Gizella, Walter Aranka, Dalnay Jolán, Szabácsi Anna és Mariska, Gelencsér Teruska, Simonits Mariska és Kanyó Róza.

Befejezésül sok ilyen kellemes mulatságot kívánunk magunknak egyenként és összesen.

A szalonhős.

A Zoltán gyerek nagyon hiu, az „öreg“ azonban nem igen szeret „kirukkolni“.

Bábra készült a fiatalság. Persze, hogy Zoltánnak is ott kell lenni.

Ott lesz „ő“ is: ki kell magát csipnie. A régi szalonrokk egy kissé kopottas. Ujat kell szerezni.

Az öreg azonban nem úgy gondolkozik.

— Jó lesz még az! mondja flegmával.

Zoltán az egyik föln be, a másikon kiengedi: még az nap elmegy a szabóhoz, végigméreti magát, s megrendeli a szalon öltözetet a legfinomabb szövetből.

A hál lefolyik, a kicsikének a szive megnyeretik, s az új ruha létezése az öreg előtt eltitkolatik.

Jön azonban az újév, s meghozza a számlákat. Az öreg nem tudja, honnan kerül a szabó számlájába egy szalonancug — melyet ő sosem csináltott.

Kislát a turpisság, a nyilvánosságra kerül, — s megtudja a „kicsike“ is.

Zoltán azóta „szalonhős“.

A katzenjammer.

Az öregnek van néhány üveg jó egri „tej“-e a pincében. Erre fáj már rég a mi Zoltánunk foga.

Az öreg elutazik, s Zoltán vezeti a háztartást.

Van pedig neki két „jó“ barátja, (a mai értelemben) kikért él-hal. (?)

Elmegy hozzájuk s meginvitálja őket egy kis tracsersra. Mivel pedig a sok beszéd kiszáritja a torkokat, előkerül egy üveg abból a „finom“-ból valahonnan a pince sötét zugából.

És mivelhogy az a két jó barát nagyon jól érezvén magát s azt tartván, hogy „borban van az igazság“, más-, sőt harmadnapra is meginvitáltja magát, — az egri fagy, fagy... .

S lévén mindhármuknak kedvenc daluk: „Üritsd ki fenékig a keserű pohárt...“ — mire az öreg hazajön, rémes enyészet honol az egri flaskóknak.

Zoltán makacsul tagad, de az öregnek még emlékeztében van a „szalonhistoria“ s különben is vezéreszméje, hogy „közel keresd a tolvajt“.

S Zoltánnak a fizika lévén kedvenc tantárgya — azt mondják — most is együtt tanulmányozta papájával a villanyos ütés hatásait.

Dr. Fals.

Káldy Gyula Zomborban.

Miután, mindazon helyeken, ahol csak megfordultak, fényes sikert arattak — két ízben történt elhalasztás után, a mi városunkat is szerencsétlenné tette abban, hogy a Thököly, Rákóczi és Bercsényi idejéből fenmaradt énekeket meghallhassuk.

Folyó hó 27-én este tartott meg a városi színházban a történelmi hangverseny és a közönség, mely a színházat megtöltötte, — ami nehezen lelkesülő közönségünk, eddig ritkán hallott frenetikus tapsviharral jutalmazott meg minden egyes énekszámot, így róta le hálját az előadó művészek s az őket zongorán kísérő mester iránt, akinek huzgalma nélkül talán nem hallottunk volna.

Zenei tekintetben valódi gyöngyszemek e dalok s a népdal és mű-zenei költészetünk tekintetében az alapot képezik. Még föllelünk csengenek és sokáig élénk emlékeztetnek lesznek a majd barcias, majd szilaj, majd kacagató és az uralkodó édes-bus hangok, mely előbbiek a különböző zsáneru egyes dalokban fordulnak elő, míg az utóbbiak majdnem kivétel nélkül minden dalban, a mit legjobban bizonyítanak a még kemény hangnemből induló és motiváló dalokban is túlnyomóan uralkodó lágy hangok, metek és a leginkább előforduló lágy akkordú befejezések. Mily anyag, mily értékes anyag van felhalmozva e dalok és zenei termékekben, mily értékes forrásokul szolgálnak ezek egy zseni kezében, ki ezek alapján megteremthetné az igazi magyar műzenét, a minthogy Chopin megteremté a lengyel népdalokból a lengyel műzenét.

Káldy nagyon jól választotta össze kis társaságát. Bartók Matild érzelmes, szívhez szóló hangja nagyon alkalmas a bus nóták énekléséhez, Tarnay Leona kis terjedelmű, elég kellemes hangja pedig a tréfás és könnyed dalokhoz. Veress urnál senki jobban nem éneklie ezeket a kuruc nótákat; hatalmas baritonja, az érzés, mellyel az egyes dalokat éneklie, az arckifejezés, mellyel azokat kíséri, ráteremtették őt erre a szerepre.

Az első szakaszban a Thököly idejében keletkezett 5 dalt, éneket hallottunk. Bár az öt énekszám közül egyiket a másik fölé helyezni nagyon bajos dolog lenne, mégis különösen ki kell emelnünk, mint a melyek különösen tetszetek, a „magyar gályarabok éneké“-t, a „bujdosó legény dalá“-t és főleg a „Rákóczy Sámuel“ című balladát. Az előbbi kettőnél a szövegnek megfelelő gyászos, panaszos, lemondó hangokkal ellentétben áll a balladai tünde élénk kezdete, mely csak a vége felé megy át az édes bus lány hangnembe.

Következtek ezután a Rákóczy Ferenc korából való nóták, melyek közül legkiválóbbak azok, melyek a nagy hadvezérré vonatkoznak s majd szomorúságát, majd örömet, majd keserűségét örökítik meg. Hallottuk azt a „Rákóczy nótát“, melyből a század elején készült a világhírű „Rákóczy induló“; ez az az örök szép költemény a magyar nemzet harcias kedvének, ez az a csodálatosan mesteri alkotás, mely élénk ritmikus hangjával még most is pezsgésbe hozza a dicső apák elsatnyult unokáinak véré! A tárogató rövidke élénk, majd hosszúra elnyújtott elmélőző, — végre erőteljes harcias hangjai mellett Rákóczy táborában képzeltek magunkat, amint a daliák ez ésbontó hangszer hatása alatt hol lelkesülve, hol elkeseregve busultak a haza sorsa felett. Kuliffay Izabella gyűjtőn játszottta el a „Rákóczy induló“ egy legrégibb átírásban.

Nagy hatást keltettek a „Rákóczy kesergője“ című kettős és a „Bujdosó éneke“ című bármás, amelynek imaszere, ajátos dallamát a tárogató hosszan elnyújtott hangjai még magasabbá tették.

A harmadik szakaszban a gúnydalok váltak ki, melyek éles elmésséggel és satyrával gunyolják az uralkodó német divatot és táncot. A zene mindvégig hangulatos festő, a szöveggel mintegy egybeforrott, nagymérvben kifejező — s különösen eredeti. Emelte az egyes énekszámok értékét az a remek kíséret, a melyet Káldy szolgáltatott. S hogy referádánkat méltóképp fejezzük be, az ő nevével kell azt tennünk, mint a hogy az ő nevével kellett volna kezdenünk is. Fáradságot nem ismerő buzgalommal gyűjtötte össze az egyes éneket sokat már csak egy kéziratban találva meg, sokat egy, — más helyen való megfordultában ének után jegyezte fel, mint egyes családokban elszigetelten fennmaradt ősi emlékeket, sokat pedig hosszas kutatás után feltalálva. Az ő buzgalma nélkül tehát e kincsek elveszték, a feledés örvényébe merültek volna. Ő megmentette a gyöngyszemeket, fáradságot nem ismerve összegyűjtötte s most mindenkinek rendelkezésére állnak azok. Az egész ország diadallal fogadta őt, s mikor Zombor városa is hasonlóképp cselekedett — csak hazafias kötelességének tett eleget.

Bl. Kly.

A kolera elleni óvintézkedés.

Zombor szab. kir. város járványbizottsága az ázsiai kolera ellen a következő óvintézkedést teszi közzé:

Tekintettel arra, hogy az ázsiai kolera országunk több vidékén kitörvén, a járvány továbbterjedésének megállítására szükséges óvintézkedések megtétele a közlakosság kiváló fontosságú érdeke, a hatályosabb védekezés szempontjából — ámbár a kolera városunk területén egyáltalán még fel nem lépett — a közegészségügyi bizottság járvány-bizottsággá leendő átalakulását határozta el.

Ugyanezen alkalommal kötelességének tartja a bizottság a város lakosságának azon óvintézkedéseket figyelmébe ajánlani, melyek a járvány felléptét megakadályozni, esetleg továbbterjedését feltartóztatni leginkább alkalmasak.

Ilyen a szigorú mértékletesség étkezés, ital és egyáltalán minden élvezetben, az éjjelezés minden elkerülése és általában véve a megszokott rendes életmód lehető betartása.

Étkezés tekintetében nyers tápszerek, különösen pedig gyümölcsnek nagyobb mennyiségű — nyers gyümölcstől, épügy mint romlott tápszer — élvezetétől pedig teljesen tartózkodnunk kell.

Az ázsiai kolera terjedésének egyik leggyakoribb oka a rossz minőségű ivóvíz, mind-ezeknél fogva a lakosság figyelmét arra hívjuk fel, hogy lehetőleg tiszta ivóvizet, minő az artézi, használjanak — ugy ital, mint főzésre, az esetben pedig, ha ezen víz megszerzése akadályokba ütköznék — az élelmezésnél felhasználandó vizet előzőleg forralja fel.

Az ázsiai kolera terjesztő bacillusok legnagyobb ellensége a tisztaság lévén, felhívjuk a lakosságot, hogy ugy a lakásában mint általában házában ennek pontos betartására örködjék és minthogy a hatóság működése kellő sikert csak úgy ígér, ha e tekintetben azok által, kiknek érdekében kifejtik, támogatásban részesül, mindenkit felhívunk, hogy minden köztisztaság ellenes állapotot a rendőrkapitányságnál, mint első foku közegészségügyi hatóságnál, haladéktalanul jelentse be, hogy ennek orvoslása iránt a kellő intézkedések megtehetőek legyenek.

Különös gond fordítandó az árnyékszék, pöce- és szemégtüdrök fertőtlenítésére. Az e célból a városházán Józich Gyula gazdasági intézőnél beszerzési áron, gyakorlatlanok számára ingyen kapható karból (literenkint 30 kr) és gálion (kilogrammonkint 12 kr) kívül a fertőtlenítésre különösen alkalmas hígított oltott mész, melylyel a fertőtlenítés lehetőleg naponta eszközölendő.

A mélyebben fekvő utcák lakosai felhívhatnak, miszerint az őszi esőzés beállta előtt lakásaik kiszáritására, és ahol deszkapadló nem volna, a szoba talajának lehetőleg száraz, vizes alkatrészekről ment agyaggal leendő feltöltéséről gondoskodjanak.

Lehetőleg kerülendő nagyobb számú egyéneknek ugyanazon helyiségben való huzamosabb tartózkodása, vagy épen éjjelezése, ily helyiségek ugy használat előtt és után, még ha lehetséges közben is, kellőképen szellőzendők.

Minthogy a kolera elleni védekezés eredményessége első sorban attól van feltételezve, hogy a kór első tünetei esetén is orvosi segély alkalmaztassék, felhívatik a lakosság, miszerint a legelső kórtünetek alkalmával is haladéktalanul orvosi segélyt vegyen igénybe.

Dr. Vadas Kálmán tiszti főorvos és dr. Poppovits István II-od orvos kötelessége első sorban a gyógykezelés, azonban az első segélynyújtására mindenkor a legközelebb található magán orvos is igénybe vehető.

Az esetre, ha netán kolera betegeknek kórházba való szállítása szükségessé válnék, ez a rendőrkapitányságnak bejelentendő, mely a városi raktárpületben rendelkezésére álló szállító kocsik és hordágyak által ez iránt intézkedni fog.

Mig egyrészt a lakosság figyelmét saját érdekében a legkiterjedtebb intézkedések betartására felhívjuk, kötelességünknek tartjuk másrészt arra is felhívni, miszerint a kolera elleni óvintézkedések sikerének előfeltétele a szűkségtelen és alaptalan félelemnek lehető kerítése és e tekintetben lehetőleg óvakodjunk alaptalan és félelmet előidézhető álhírek terjesztésétől.

A kolera elleni óvintézkedések sikeres betartása lehetővé teheti, ugy mint 1886-ban, ugy az idén is a járványtól városunk ment maradjon.

Kelt Zombor szab. kir. város közegészségügyi bizottságának mint járványbizottságnak 1893. évi augusztus 25-én tartott üléséből.

Vukicsévits Péter,

polgármesteri helyettes, mint a járvány-bizottság elnöke.

Törvénykezés.

Párba. Párba-vetés miatt ítélt a törvényszék dr. Aszt Vince és Poppovits Sebő felett. Előbbi 8, utóbbi 10 napi államfogházát kapott. Különbön a végtárgyalás nagyon vidáman ment!

A két kanász. Még a múlt esztendőben történt, hogy Erkl János és fiai földbirtokosok „József-bázi” pusztáján két kanász, Bosnyák Mika és Ruzsányi Pál összeszólalkozott a miatt, mert az itatásnál az általuk őrzött két disznó-csoport összekeveredett. Bosnyák, egy 30 éves izmos ember emiatt, a 15 éves Ruzsányi Pált addig ütötte ostarával, míg ez kést rántva, hasba szúrta, mely döfés Bosnyáknak halálát okozta. Ruzsányit a törvényszék halált okozott súlyos testi sértés büntette helyett, annak vétségében mondotta ki bűnösnek s hat havi fogházra, 1 évi hivatalvesztésre és az elhalt Bosnyák Mika kiskorú árva részére fizetendő 200 frt kártérítésre ítélte.

Sikkasztás miatt. Szávai Flórián Bezdán közvédelmi rendőr a Stern Mátyas kárára elkövetett sikkasztás vétsége miatt 14 napi fogházra ítéltetett.

Felmentett anya. Kulb Mária eszéki leány sokat adott Schlotzberger Ferenc nevű bakájának a szavára. De ez utóbbi alig, hogy ott hagyta az armádiát, ott hagyta az Eszéket s a házassági ígérettel a lányt is. Nagyon elkésztette ez a csinos Mariát, kit azonban a bizonyos melléknével már illetni nem lehetett s Sztanisitra ment kis csecsemőjével a karján, hogy kapacitálja a csabitót. De hiába! Célját el nem érve távozott, de a kicsikét letette a folyosóban levő ágyra s ott hagyta az apjának, hogy már most ő is bajlódjék vele. Az előjáróság fejlejtésvén az esetet, az ügyészség családi állás elleni büntetés miatt emelt ellene vádat, melyet azonban a végfárgyaláson elejtven, a törvényszék vádlottat felmentette.

Naturam furca expenas . . . Májusban ille csak le Vácon 7 évi fegyházbüntetését a híres Homokóczy János s már is vasra verve hozták el a csendörök a szivaci határból, az ügyészségnek. Birkát lopott az ebadta! De van eszé! . . . tagadja!

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
29 Kedd	Ker. sz. Ján.	János fejv.	17 Miron vt.
30 Szer.	Limai Róza	Róza	18 Flor. s Laur.
31 Csüt.	Rajmund b.	Rajmund	19 András s ts.
1 Pént.	Egyed ap.	Egyed	20 Sámuel pr.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A monostorszegi fogyasztási raktárnál vegyeskereskedésben jártas **kereskedőseged,** — ki egyszersmind üzletvezető is — folyó évi **szepember 15-ikére** kerestetik.

Kik a fenti állást elnyerni óhajtják, ajánlatukat alulírott elnökségnek minél előbb adják be. Magyar, német és szerb nyelv bírása szükségesletik.

Monostorszegen, 1893. évi augusztus 18-án.

Az elnökség.

3-3

Heindlhofer Róbert Zomborban.

Keil Alejos-féle Padlózat-fényezés (Glasur)

Bécsből legkiválóbb mázoloszer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

12-3 legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 kőcsög ára 68 kr. Mindenkor kapható.

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Dr. Jeftics Bozsidar ügyvédi irodáját Budapest IV. Deák-Ferenc-utca 15. sz. a. nyitotta meg.

3-1

Ércmű- és lámpaárak

elismert kitűnő minőségű gyártmányok.

Pompás lusterek, asztali- és függő-lámpák, tartós szolid kivitelben nagy választék jutányos árak.

BRONCE-CIKKEK

a legizéltesebb kivitelben és a legjutányosabb gyári árak mellett.

Testory, Váci-utca 24. Budapest,

THEODOROVITS SZÁVA

TEMETÉST RENDEZŐ VÁLLALATA ZOMBORBAN.

„ENTREPRISE DES POMPES FUNEBRES.”

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy az árjegyzékemben foglalt egyes osztályok árait, melyek a kevésbé vagyonosok részére szabvány, annyira le- szállítottam, mindenemű **önhaszon kizárásával** és részben a **beszerzési árakon alul**, miszerint mindenki, még a legszegényebb is, képes lesz jelentéktelen összegért szép és méltó temetést általam rendeztetni.

A fényes temetkezésekre vonatkozólag ezen vállalat rendelkezik külön nyomtatott árjegyzékekkel, a melyekből úgy a fényes temetkezések alkalmával kiszolgáltatni szokott anyag, valamint az egyes osztályoknak megfelelő legolcsóbb árak is kitűnnek. Ezen árjegyzékek minden időben, éjjel és nappal, úgy a bolt helyiségben (főutca), mint a bajai-uti 10. sz. a. házban kaphatók.

4573. szám.

kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásához tartozó községek részére rendszeresített körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I-só és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 15-ének d. u. 5 órájáig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezett kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Az állatorvos évi javadalmazása 800 frt, s ezenkívül a midőn a betenkénti bejárást végzi, avagy ragadós betegség vagy állatjárvány esetén jár el, a körbe tartozó községek a látogatáshoz szükséges fuvarokat ingyen tartoznak kiszolgáltatni.

Titel község mint székhelyen a szabályrendeletileg külön megállapított díjért a vágatási biztos teendőket s a husszemlést végzi.

Kelt Titelen, 1893. évi augusztus hó 15-én.

Vojnits Pista,

főszolgabíró.

3-3

1726. szám.

kig. 1893.

Árlejtsési hirdetmény.

Bresztovác községében, a község felső részében levő községi elemi iskolai épületnek tanítói lakkkal való kibővítése iránti építkezés biztosítására az **árlejtsés folyó évi szeptember hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára** Bresztovác község-házhoz tüzetik ki; az engedélyezett kikiáltási ár 2531 frt 11 kr., melytől 10% bánatpénz teendő le árlejtszők által; a többi feltételek, úgy a szabályszerűen felülvizsgált és jóváhagyott épület-terv s költségvetés alóli előjárásánál megtekinthetők. Bresztovác, 1893. augusztus 23-án.

Zányi Félix, Frittmann Miklós, jegyző. 3-1 bíró.

Árlejtsési hirdetmény.

A tegnapi napra kitűzött árlejtsés eredményre nem vezetvén, alulírott előjáróság részéről ezennel újra közhírré tétetik, hogy Bács-Bodrogh vármegye tekintetes törvényhatóságának 405. közzgy. 1893. szám alatt kelt rendelete értelmében Monostorszeg községében egy tanterem és egy tanítói laknak felépítése **folyó évi augusztus hó 31-én d. e. 9 órákor** a község-házánál nyilvános árlejtsés kiadati fog.

Felhívatnak a vállalkozni szándékozók, hogy a 6000 frt előirányzati összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel, vagy óvadékképes értékpapírokkal ellátva a kitűzött árlejtsési napon jelenjenek meg.

Az árlejtsési feltételek, a költségvetés és tervrajz a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők. Bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlat elfogadatik.

Monostorszegen, 1893. évi augusztus hó 21-én.

Az előjáróság

3-2

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

Háziasszonyok figyelmébe!

Szíveskedjék ezzel az

„UNICUM ROVARPORRAL”

csak egy próbát tenni és meg fog győződni arról, hogy a kereskedésekben előforduló **ROVARPORT** ez felülmulja.

3-3

Kapható kizárólag

Heindlhofer Róbert fűszer-, anyag-, festék- és gyarmataru-kereskedésében Zomborban.

Üvegecskékben 15, 20, 30 és 50 kr-ért.

1283. szám.

kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Feketehegy községében lemondás folytán megüresült rendőrzetű, esetleg közrendőri állásra ezennel pályázatot nyitattik.

Pályázni szándékozók alulírott község jegyzői hivatalánál **folyó évi szeptember hó 10-ének délelőtti 12 óráig** benyújtandó sajátkezűleg irt kérvényekben igazolni tartoznak, hogy:

- magyar honpolgárok,
- védkötelezettségüknek eleget tettek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-at el nem érték,
- fedhetlen erkölcsűek s rovatlan előéletűek,
- a magyar nyelvet szó és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azzal az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek.

A rendőrzetű állás javadalmazása évi 400 frt, a közrendőri évi 300 frt fizetés, mely havi utólagos részletekben veendő fel a községi pénztárból.

Az előirt ruházatot a megválasztottak kötelesek sajátjukból beszerezni.

Feketehegyen, 1893. évi augusztus 19-én.

Kozma Dezső, **Weber Miklós,**

jegyző. 3-3 bíró.

XVI. évfoly

BLŐFIZETES:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50

A lap szellemi és illető küldemények szerkesztőnek, anyag a laptulajdonosnak dendők.

Egyes szám ára 10 kr

Bubor

Zo

(K-s.) Szabadkán gyűlést fognak tartani. badkai plébánosától indul dolognak élén Eszterházi grófok állanak.

Annak idején, mikor ezt a gyűlést s a mikor tartott, de olyanná nem eszme halvány ideák talán nem más, csak tal lélekből, — mi is meg azonban, hogy egy per megvalósulásában. Hinn emberek többit szoktak tenni óhajtanak és hitt adni fognak valamit a és amit elég meggondol azt nem akarják még leg meg is valóítani. D ben csalódtunk! Csalóadás, kétségteletit fájdalom, hanem azért mi el is, meg a fájdalmat is, erre ok is képesek!

Szabadka város tö nem pártolta a kormány a többi törvényhatóságok kül siettek a kormányt szabadelvűbb reformtörvény badkaiak határozottan k nem kell sem a polgári tervbe vett egyházpoltit ugyancsak Szabadkán né azon célból, hogy egy az egyházpoltitika ellen.

Ugy márdártvatlából dolgot, önkéntelenül is előttünk, vajjon Pozsony badkán rendezik ezt a p ez a gyűlés országos jel dolgokról akarnak tanács vannak már a közel jövő állami életünkben gyöké idézni! Szabadka pedig hangadó sohasem volt! intező körök, ott jó a magukat a kis agitatoro

A „BÁCSKA

„ÖRÖK

A mamának a Minden család ha „A jó család minde Hogy a lányát De nekünk is van Láza jön a leány Nincsen abban hoz Egy szó ez csak,

Ezzel himzé a hon E szóval az asztal Ezzel ment el az Kivel anyja oly De ha maradt meg S kívánta jó par Az egyiket nem s Es emezt is férjhez S ment a leány,

Csodálatos leány Mely nem tudni Arra, hogy eldejt Előttök vagy három Most hódítanak . . . A fél század le Majd elnyeli a pe Elbuktak tán? . . . S hódítani fognak

Lányvezéskor a es Összetödul minden Mind ott voltak a A leányka és az a A leány nyert és a